

รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี ๒๕๖๑
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดนราธิวาส

พระราชดำริ ให้จัดตั้ง

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

“...ด้วยพื้นที่จำนวนมากในจังหวัดนราธิวาสเป็นที่ลุ่มต่ำ มีน้ำขังตลอดปี ดินมีคุณภาพต่ำ ซึ่งพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓ แสนไร่ เกษตรกรจำนวนมากไม่มีที่ทำกิน แม้เมื่อระบายน้ำออกจากพื้นที่หมดแล้ว ยังยากที่จะใช้ประโยชน์ทางการเกษตรให้ได้ผล ทั้งนี้เนื่องจากดินมีสารประกอบไพไรท์ ทำให้เกิดการตกตะกอน เมื่อดินแห้งทำให้ดินเปรี้ยว ควรปรับปรุงดินให้ดีขึ้น ดังนั้น เห็นสมควรที่จะมีการปรับปรุงพัฒนา โดยให้มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินการศึกษาและพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน แบบผสมผสาน และนำผลสำเร็จของโครงการไปเป็นแบบอย่างในการที่จะพัฒนาพื้นที่ดินพรในโอกาสต่อไป...”

พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๒๔

คำนำ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริ มาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่าสามทศวรรษ มีผลงานศึกษา ค้นคว้าวิจัยมากมายหลากหลายในสาขาที่สามารถขยายผลสู่พื้นที่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสและจังหวัดใกล้เคียง โดยเน้นการพัฒนาที่ยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นบนพื้นฐานของความยั่งยืน และเพื่อสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระราชปณิธานอันแน่วแน่ เพื่อจะสืบสาน รักษา และต่อยอด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และแนวพระราชดำริต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ดังพระปฐมบรมราชโองการ เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2562 ความว่า “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป”

ทั้งนี้ ในช่วงกว่าหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับแรมที่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อทรงติดตามการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาฯ โดยใกล้ชิดตลอดเวลา ทำให้การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาฯ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2561 ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้รวบรวมผลการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของส่วนราชการที่ร่วมดำเนินงานในโครงการ รวมถึงรายงานผลความก้าวหน้าและผลสำเร็จในการดำเนินงานสนองพระราชดำริ ตลอดจนผลการศึกษา ค้นคว้า วิจัย การขยายผลการพัฒนาสู่พื้นที่ของเกษตรกร เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งมีการขยายงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ออกไปจนเป็นที่ทราบกันอย่างกว้างขวาง ทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านจะได้รับประโยชน์และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่ออาณาประชาราษฎร์และร่วมกัน “รักษา สืบสาน ต่อยอด” ต่อไป

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
กันยายน 2561

สารบัญ

ความเป็นมาของโครงการ

- ความเป็นมา 6
- ที่ตั้ง 8
- วิสัยทัศน์ 8
- วัตถุประสงค์ 8

การบริหารโครงการ

- โครงสร้างของศูนย์ฯ 9
 - การบริหารงานภายในโครงการ 13
 - หน่วยงานร่วมดำเนินการ 14
 - รายนามผู้อำนวยการ 15
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

พื้นที่ดำเนินการ

- พื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ 16
- พื้นที่พรุ 18
- พื้นที่ขยายผลการพัฒนา
 - พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ 20
 - พื้นที่ศูนย์สาขา 4 แห่ง 22
 - พื้นที่ที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการ 24

- สรุปพระราชกรณียกิจ ประจำปี 2561 30

ผลการดำเนินงานตามแผนงานปีงบประมาณ 2561

- แผนงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ 39
- แผนงานศึกษาทดลองวิจัยตามแนวพระราชดำริ 47
- แผนงานขยายผลและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนา 48
- แผนงานฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 67

กิจกรรมอื่นๆ

- การแข่งขันตอบปัญหาชิงถ้วยพระราชทานฯ 69
- การจัดงานชุมนุมฯ 71
- การจัดงานวันลองกอง 76
- การจัดนิทรรศการ 77
- การประชุมต่างๆ 79
- การพัฒนาบุคลากร 85
- การอบรมต่างๆ 87
- กิจกรรมอื่นๆ 89

ปทุมศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

ความเป็นมาของโครงการ

ความเป็นมา

การเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ จังหวัดนราธิวาสทุกๆ ปี ก่อนที่จะเสด็จเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดนราธิวาส พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงศึกษาสภาพพื้นที่ปัญหาต่างๆ ของราษฎร สภาพภูมิประเทศภูมิศาสตร์ เพื่อให้เข้าใจปัญหาความต้องการของราษฎร สาเหตุของปัญหา และทรงคิดหาแนวทางในการแก้ไขเพื่อช่วยเหลือหรือบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร

ปัญหาที่สำคัญยิ่งของราษฎรในจังหวัดนราธิวาส คือ ที่ดินทำกินของราษฎรส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มน้ำขังเกือบตลอดทั้งปี อีกทั้งดินมีสภาพเป็น

ดินเปรี้ยวจัด ราษฎรปลูกข้าวไม่ได้ หรือได้ผลผลิตต่ำมาก พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเข้าพระทัยในปัญหานี้เป็นอย่างดี และทรงเล็งเห็นถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยใช้วิชาการในหลายๆ ด้านประกอบกัน เป็นการดำเนินการแก้ไขในลักษณะผสมผสานของหลาย ๆ หน่วยงาน หรือใช้วิธีการดำเนินงานแบบบูรณาการ จึงมีพระราชดำริให้หน่วยงานจากกรมกองต่างๆ มาร่วมกันศึกษาวิธีการเป็นต้นแบบในการพัฒนา

พื้นที่พรุ แล้วนำผลสำเร็จจากการศึกษานี้ ไปขยายผลการพัฒนาในพื้นที่ของราษฎร ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นนี้จะได้เป็น 2 ทาง คือ ด้านทาง คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ฝึกหัดการทำงานร่วมกันได้ความรู้ในการพัฒนา และ ปลายทาง คือ ราษฎรได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาพื้นที่ให้นำมาใช้ประโยชน์ในการทำมาหากินได้ อันเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดตั้งโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คณ ะ ก ร ร ม ก า ร พิ เ ศ ช เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) จึงมีมติให้จัดตั้ง “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ขึ้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2525

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ระหว่างบ้านพิกุลทอง และบ้านโคกสยา เลขที่ 95 หมู่ที่ 6 เทศบาลตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ถนนสายนราธิวาส-ตากใบ ห่างจากเมืองนราธิวาส 7 กิโลเมตร และห่างจากพระราชตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ 2 กิโลเมตร

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์กลางการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริ ในการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวอย่างยั่งยืนของประเทศ

วัตถุประสงค์ของโครงการฯ

1. เพื่อสนองพระราชดำริที่พระราชทานให้ไว้ในการดำเนินงานศึกษาและพัฒนาให้ครบถ้วน และถูกต้อง โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาในเชิงคุณภาพให้มากยิ่งขึ้น
2. เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและผลกระทบที่เกิดจากสภาวะเศรษฐกิจถดถอยของประชาชนในกลุ่มเป้าหมายให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถ และโอกาสในการพึ่งตนเองไปพร้อมกับการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิต
3. ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานขยายผลด้วยมาตรการต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการขยายผลในรูปแบบการท่องเที่ยวในเชิงศึกษา พัฒนา และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านเศรษฐกิจพอเพียง และประชาสังคม
4. ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการดำเนินงาน โดยยึดหลักการโครงการพระราชดำริ และการปฏิบัติตนตามรอยพระยุคลบาทเป็นแนวทางการดำเนินงานโดยใช้แผนเป็นเครื่องมือชี้นำการดำเนินงาน

โครงสร้าง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เพื่อให้การดำเนินงานสนองพระราชดำริเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีเอกภาพและสอดคล้องซึ่งกันและกัน ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผน การบริหารโครงการงบประมาณและด้านการวิจัย ได้มีการบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และคณะปฏิบัติการในพื้นที่ ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปี 2560 ตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีลักษณะการทำงานแบบบูรณาการ ใช้มุมมองการแก้ไขปัญหาจากหลายๆ ด้าน มาใช้ในการบริหารจัดการ โดยมีคณะกรรมการชุดต่างๆ ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการบริหารโครงการ มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางบริหารโครงการ อำนวยการควบคุมกำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แต่งตั้งตามคำสั่งคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 7 / 2560 ลงวันที่ 22 กันยายน 2560 โดยมี นายพลการ สุวรรณรัฐ องคมนตรีเป็นประธาน และพลอากาศเอกชลิต พุกผาสุข องคมนตรี และนายจรัลธาดา กรรณสูต องคมนตรี เป็นรองประธานกรรมการ

2. คณะอนุกรรมการวิชาการโครงการ มีหน้าที่กำหนดกรอบนโยบาย ควบคุม กำกับดูแลและประสานงานในการดำเนินการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และวิจัย ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แต่งตั้งตามคำสั่งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 7/2560 ลงวันที่ 22 กันยายน 2560 โดยมี นายจรัลธาดา กรรณสูต องคมนตรีเป็นประธาน และมีผู้อำนวยการกองศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ สำนักงาน กปร. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

3. คณะอนุกรรมการวางแผนและติดตามประเมินผลโครงการ มีหน้าที่ดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนของโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ติดตามผลการดำเนินงานและพิจารณากลับกรอรายละเอียดของโครงการ และงบประมาณประจำปีตามที่ศูนย์ฯ แต่งตั้งตามคำสั่งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 7/2560 ลงวันที่ 22 กันยายน 2560 โดยมี เลขาธิการ กปร. เป็นประธาน และมีที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงาน กปร. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

4. คณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการ มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับ ดูแลประสาน การดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนแม่บทฯ จัดทำแผนปฏิบัติงานและงบประมาณ ประจำปี และให้คำปรึกษาแนะนำแก่หน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมปฏิบัติงานในโครงการฯ สำหรับการ ปฏิบัติงานได้รับมอบหมายให้ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดินเป็นผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนา พิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แต่งตั้งตามคำสั่งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษา การพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 6/2554 ลงวันที่ 25 มกราคม 2554 โดยมีผู้ว่าราชการ จังหวัดนราธิวาส เป็นประธาน และผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

5. คณะทำงานด้านอำนวยการโครงการ มีหน้าที่ในการกำหนดแผนงานโครงการ และเป้าหมาย การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่พรุ ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ พร้อมทั้งติดตามการดำเนินงาน ประเมินผล และประชาสัมพันธ์ โครงการฯ แต่งตั้งตามคำสั่งอนุกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 1/2552 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2552 โดยมีผู้อำนวยการศูนย์ศึกษา การพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นประธานและหัวหน้างานวิชาการและ ประสานงาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นคณะทำงานและ เลขานุการ

6. คณะทำงานวิชาการโครงการ มีหน้าที่กำหนดแผนงานศึกษาทดลองวิจัย ให้เป็นไปตามแนว พระราชดำริ ควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงาน ศึกษาทดลองวิจัยให้เป็นไปตามกรอบ การดำเนินงาน พร้อมทั้งรวบรวม และเผยแพร่ผลงานศึกษาทดลองวิจัยที่สำเร็จเป็นรูปธรรม แต่งตั้งตามคำสั่งอนุกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ที่ 1/2552 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2552 โดยมีผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุล ทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นประธานและหัวหน้างานวิชาการและประสานงาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

7. คณะทำงานด้านส่งเสริมและขยายผลโครงการ มีหน้าที่ในการกำหนดแผนงานโครงการ และเป้าหมายการดำเนินงานส่งเสริมและขยายผลในพื้นที่ขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ควบคุมกำกับดูแลแผนปฏิบัติงานในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลตามแนวพระราชดำริ แต่งตั้งตามคำสั่งอนุกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 2/2552 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 มีรองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส (ด้านเศรษฐกิจ) เป็นประธาน และผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

8. คณะปฏิบัติการในพื้นที่โครงการ แต่งตั้งตามคำสั่งอนุกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 3/2552 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 เพื่อให้การปฏิบัติงานในพื้นที่ขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามแนวพระราชดำริ จึงได้แต่งตั้งคณะปฏิบัติการในพื้นที่ต่างๆ จำนวน 5 คณะ ดังนี้

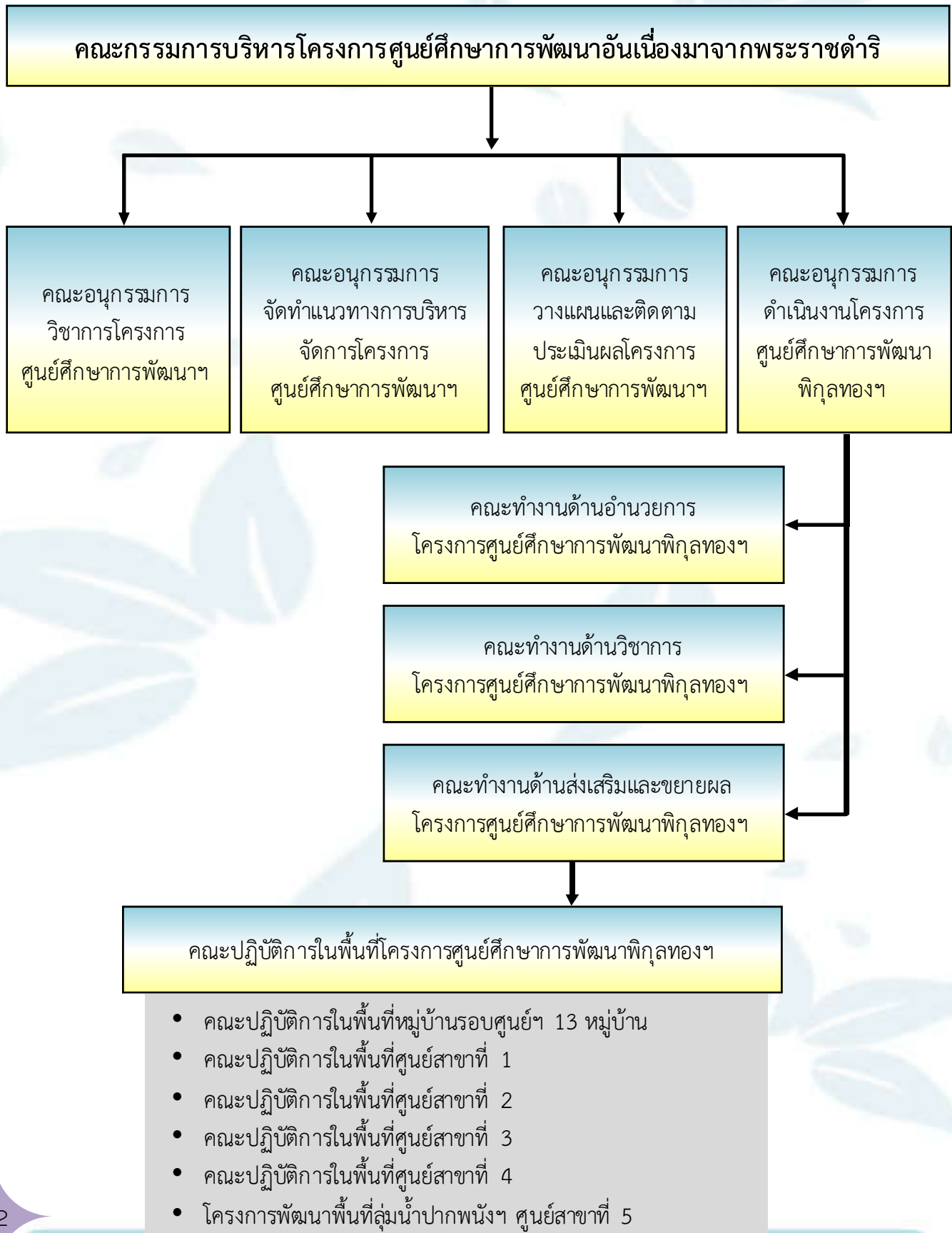
- คณะปฏิบัติการในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ 13 หมู่บ้าน
- คณะปฏิบัติการในพื้นที่ศูนย์สาขาที่ 1 โครงการสวนยางพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์
- คณะปฏิบัติการในพื้นที่ศูนย์สาขาที่ 2 โครงการพัฒนาหมู่บ้านปีแฉมุดอ
- คณะปฏิบัติการในพื้นที่ศูนย์สาขาที่ 3 โครงการพัฒนาหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมุโนะ
- คณะปฏิบัติการในพื้นที่ศูนย์สาขาที่ 4 โครงการพัฒนาบ้านโคกอิฐ-โคกโน บ้านยูโย

9. จัดตั้งศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาฯ แต่งตั้งตามคำสั่งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 2/2556 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2556 เพื่อให้การดำเนินงานสนองพระราชดำริเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพสูง สอดคล้องตามแนวพระราชดำริ จึงได้กำหนดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังนี้

- โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา

โครงสร้างศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(ตามกรอบคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการฯ)

การบริหารงานภายในโครงการ

การบริหารงานภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เป็นการดำเนินงานในรูปแบบของการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมพัฒนาและแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ที่ได้พระราชทานให้ไว้ในวโรกาสต่างๆ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ สามารถสนองแนวพระราชดำริได้ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องกำหนดรูปแบบการบริหารงานภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ดังนี้

หน่วยงานร่วมดำเนินการ

การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เน้นการประสานงาน การประสานแผน และการจัดการระหว่างกรม กอง และส่วนราชการต่างๆ มีการพัฒนาในทุกๆ ด้าน หลากหลายสาขาวิชาในลักษณะผสมผสานโดยมีหน่วยงานร่วมดำเนินการ จำนวน 8 หน่วยงาน ดังนี้

- งานวิชาการเกษตร การปลูกพืชแซมสวนยางพารา สาธิตการเพาะเห็ด การปลูกผักไร้ดิน และการปลูกพืชแซมในสวนยางพารา

- งานประมง ศึกษาการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ปลาที่ทนต่อน้ำเปรี้ยว และการเลี้ยงปลาสวยงามในพื้นที่พรุ การเลี้ยงกบในกระชัง การทำเกษตรผสมผสานบริเวณขอบบ่อและการแจกจ่ายพันธุ์ปลา

- งานปศุสัตว์ สาธิตการเลี้ยงและดูแลสุขภาพสัตว์ ทั้งสัตว์ปีก และสัตว์เคี้ยวเอื้อง การปลูกพืชอาหารสัตว์ในพื้นที่พรุ และการผลิตอาหารข้นสำหรับสัตว์

- งานส่งเสริมการเกษตร ศึกษาวิธีการปลูกพืชผักในรูปแบบต่างๆ ที่มีพื้นที่อยู่อย่างจำกัด และการเพาะขยายพันธุ์บอนสี

- งานควบคุมโรคติดต่อ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับโรคติดต่อชนิดต่างๆ ให้บริการด้านสาธารณสุข การป้องกัน ดูแล รักษาโรคเท้าช้าง

- งานหม่อนไหม สาธิตการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การสาวไหม การทำน้ำลูกหม่อน การทำชาใบหม่อน รวมถึงให้คำแนะนำในเรื่องการปลูกหม่อนกินผล

- งานส่งเสริมอุตสาหกรรม สาธิตและฝึกอบรมการแปรรูปเส้นใยพืชในท้องถิ่นสู่ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อเพิ่มรายได้

- งานป่าไม้ สาธิตการปลูกป่าในพื้นที่พรุ เพื่อศึกษาระบบนิเวศน์ของป่าพรุ และวิวัฒนาการการเกิดพรุ ศึกษาการนำไม้และใบเสม็ดเพื่อการแปรรูป และผลิตกล้าไม้ไว้สำหรับแจกจ่ายประชาชนทั่วไป

รายนามผู้อำนวยการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1) นายมานพ	ตันทเตมีย์	2525 - 2526
2) นายชัยชาญ	ชโลธร	2526 - 2532
3) นายชัยวัฒน์	สิทธิบุศย์	2532 - 2543
4) นายอภิชาติ	จงสกุล	2543 - 2546
5) นายมน	พงษ์สามารถ	มี.ค. - ต.ค. 2546
6) นายบุญณรงค์	ธานีรัตน์	ต.ค. 2546 - ธ.ค. 2552
7) นายปรีชา	โพธิ์ปาน	ธ.ค. 2552 - พ.ย. 2555
8) นางสาวหยุด	เพชรสุข	พ.ย. 2555 - ปัจจุบัน

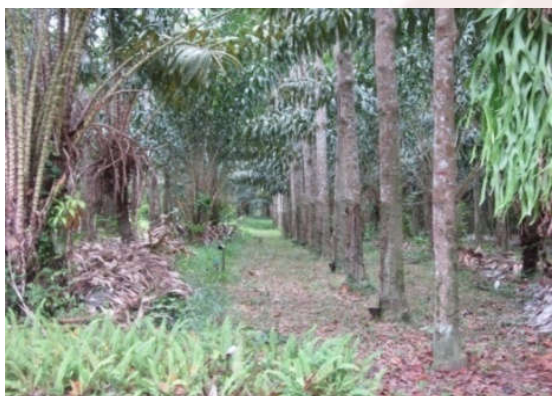

พื้นที่ดำเนินการ

จากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร “...ให้มีหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินการศึกษาและพัฒนาพื้นที่ที่พหุร่วมกันแบบผสมผสาน...” การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จึงมีหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการงานด้วยกันตั้งนั้นเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ไม่ซ้ำซ้อนกับการดำเนินงานของหน่วยงานปกติ จึงได้มีการกำหนดพื้นที่ดำเนินงานของศูนย์ฯ ดังนี้

1. พื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีเนื้อที่ 1,740 ไร่ แบ่งออกเป็น

1) **พื้นที่ดอน** เนื้อที่ 202 ไร่ เป็นที่ตั้งอาคารสำนักงานเลขานุการโครงการฯ โรงงานสกัดและแปรรูปปาล์มน้ำมัน งานป่าไม้ งานปศุสัตว์ งานวิชาการเกษตร การควบคุมโรคเห็บช้างและการสาธารณสุข งานส่งเสริมอุตสาหกรรม งานส่งเสริมการเกษตร งานหม่อนไหมฯ ห้องประชุม อาคารฝึกอบรม และที่พัก รวมถึงสวนสาธิตการเกษตรฯ อาทิ แปลงพืชสวนครัวประดับ สวนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา และสวนเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา

2) **พื้นที่ลุ่ม** เนื้อที่ 308 ไร่ เป็นแปลงศึกษา ทดลอง วิจัย เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดและ ดินพรุ อาทิ โครงการแกเล้งดิน โครงการเกษตร ทฤษฎีใหม่ การปลูกพืชอาหารสัตว์ การปลูกปาล์ม น้ำมันในดินอินทรีย์ การเลี้ยงปลาในพื้นที่ดินเปรี้ยว จัด แปลงสาธิตการปลูกข้าวพื้นเมืองพันธุ์ต่างๆ และ แปลงทดสอบอื่นๆ ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด รวมถึงสวน 50 ปีครองราชย์ สวน 72 พรรษา และสวนไม้มงคล

3) **พื้นที่อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน** เนื้อที่ 1,030 ไร่ ตั้งอยู่ ตอนใต้ของศูนย์ฯ สามารถจุน้ำได้ 2 ล้านลูกบาศก์ เมตร เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรของศูนย์ฯ และ พื้นที่การเกษตรไกล่เคียง ได้รวบรวมอนุรักษ์ พันธุ์กรรมบัวต่างๆ อาทิ บัวผัน บัวจงกลนี บัวหลวง ปทุม และจัดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

4) **พื้นที่สวนยางเขาสำนัก** เนื้อที่ 200 ไร่ เป็นที่ ดอนเชิงเขา มีการสาธิตการปลูกยางพารา และการ ผลิตยางแบบครบวงจร การปลูกพืชแซมในสวน ยางพารา และส่วนที่เป็นพื้นที่ลุ่มติดกับอ่างเก็บน้ำได้ ปลูกปาล์มน้ำมันประมาณ 15 ไร่

2. พื้นที่พรุ

“พรุ” เป็นภาษาไทย หมายถึง บริเวณที่ลุ่มมีน้ำท่วมขังตลอดปี มีพืชพรรณมากมายหลายชนิดขึ้นอยู่ และตายทับถมกันเป็นเวลานาน สะสมอินทรีย์สาร (peat) เป็นชั้นหนามากน้อยต่างกันตามลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ เช่น บนตะกอนแม่น้ำ น้ำกร่อย น้ำเค็ม หรือบนแอ่งทราย ดินที่พบในบริเวณพื้นที่พรุบางส่วนมีดินแร่ (mineral soil) ปะปนอยู่ด้วยกันจึงเรียกรวมกันว่า ดินในพื้นที่พรุซึ่งประกอบไปด้วย “ดินอินทรีย์” และ “ดินอินทรีย์หรือดินพรุ” (พิสุทธิ, 2550)

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีภารกิจหลัก คือ ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อหาต้นแบบในการพัฒนาพื้นที่พรุ และเพื่อให้การพัฒนาไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ป่าพรุ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จึงได้กำหนดเขตการใช้ที่ดินในพื้นที่พรุจังหวัดนราธิวาสขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2529 โดยแบ่งเขตการใช้ที่ดินออกเป็น 3 เขต คือ เขตสงวน เขตอนุรักษ์ และเขตพัฒนา เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา

และการอนุรักษ์พื้นที่ได้นำเอาไปใช้เป็นนโยบายและแนวทางในการจัดการพื้นที่พรุของจังหวัดนราธิวาส และเนื่องจากการใช้ที่ดินในพื้นที่พรุได้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอย่างต่อเนื่องมาตลอด ซึ่งมีหลายพื้นที่ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพทางนิเวศน์ของป่าพรุ รวมถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่พรุด้วย จึงได้มีการรวบรวมข้อมูลจากรายงานการใช้ที่ดินในพื้นที่พรุปี พ.ศ. 2529 รายงานการศึกษาความถูกต้องของแผนที่การใช้ที่ดิน เอกสารการสัมมนาเรื่องพื้นที่พรุ แผนที่กรมแผนที่ทหาร แผนที่ประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ภาพถ่าย ortho สี และภาพถ่าย THEOS มาปรับแก้ พร้อมทั้งทำการสำรวจพื้นที่ใหม่เพื่อจัดทำขอบเขตการใช้ที่ดินในพื้นที่พรุจังหวัดนราธิวาส และประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2555 สรุปได้ดังนี้

1) **เขตพัฒนา** หมายถึง เขตที่ปัจจุบันมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการต่างๆ ของรัฐ เข้าไปพัฒนาพื้นที่เพื่อทำการเกษตรแล้ว มีเนื้อที่ 101,673 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่พรุบาเจาะ 38,543 ไร่ และพื้นที่พรุโต๊ะแดงและพรุบริเวณใกล้เคียง 63,130 ไร่

3) เขตสงวน หมายถึง เขตที่ยังคงสภาพป่าพรุสมบูรณ์ คือ พื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดงทั้งหมด ซึ่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้กำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มีเนื้อที่ 125,625 ไร่

4) **พื้นที่ใช้ประโยชน์อื่นๆ** ได้แก่ ศูนย์ราชการ
สถานศึกษา ที่อยู่อาศัย และค้าขายอาหาร มีเนื้อที่
5,617 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่พรุบาเจาะ 3,967 ไร่
พื้นที่พรุโตะแดงและพรุบริเวณใกล้เคียง
1,650 ไร่

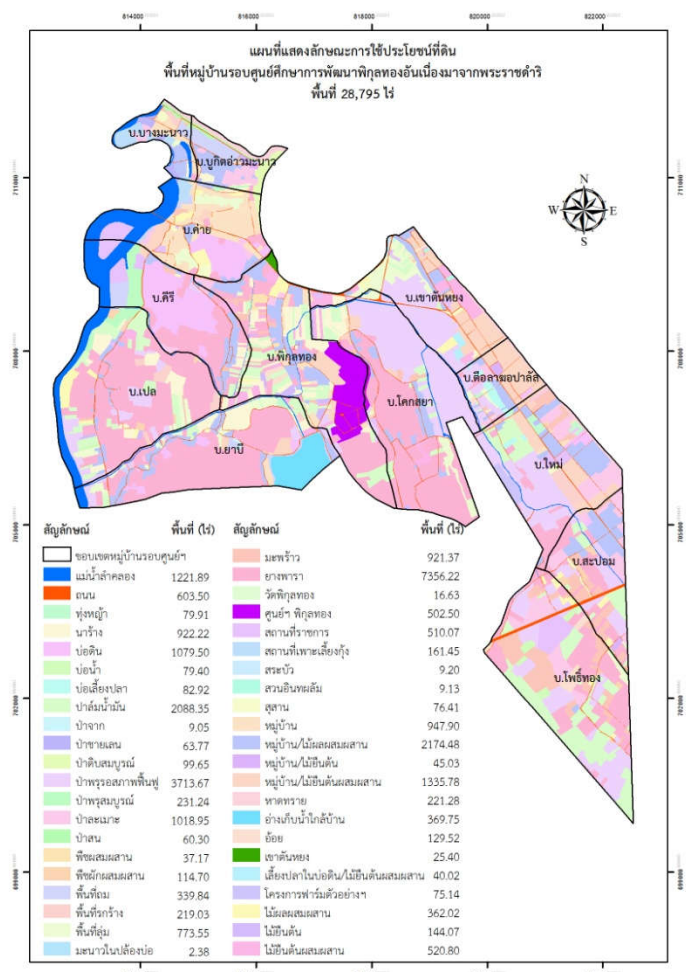
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของเขตการใช้ที่ดินในพื้นที่พรุ พ.ศ. 2529 และ พ.ศ. 2555

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่(ไร่)								
	พรุบาเจาะ			พรุโต๊ะแดงและพรุบริเวณใกล้เคียง			ผลรวมทั้งหมด		
	พ.ศ. 2529	พ.ศ. 2555	ผลต่าง	พ.ศ. 2529	พ.ศ. 2555	ผลต่าง	พ.ศ. 2529	พ.ศ. 2555	ผลต่าง
เขตพัฒนา	36,807	38,543	+1,736	58,208	63,130	+4,922	95,015	101,673	+6,658
เขตอนุรักษ์	11,226	9,595	-1,631	98,712	19,350	-79,362	109,938	28,945	-80,993
เขตสงวน	4,072	-	-4,072	52,835	125,625	+72,790	56,907	125,625	+68,718
พื้นที่อื่นๆ	-	3,967	+3,967	-	1,650	+1,650	-	5,617	+5,617
รวม	52,105	52,105	-	209,755	209,755	-	261,860	261,860	-

3. พื้นที่ขยายผลการพัฒนา คือ พื้นที่ตามพระราชดำริที่ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ดูแลรับผิดชอบและนำผลสำเร็จจากการศึกษา ทดลอง วิจัย เข้าไปดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ พื้นที่ศูนย์สาขา พื้นที่/โครงการที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการโดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริให้ขยายพื้นที่ของโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ออกไปในหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และให้เป็นพี่เลี้ยงคอยให้ความช่วยเหลือพัฒนาพื้นที่และอบรมเกษตรกรให้มีความรู้ในการพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของแต่ละหมู่บ้านพร้อมทั้งส่งเสริมให้ราษฎรประกอบอาชีพการเกษตรและพัฒนาอาชีพและสามารถพึ่งตนเองได้ หมู่บ้านรอบศูนย์มีจำนวน 13 หมู่บ้าน พื้นที่ 28,795 ไร่ อยู่ในเขตพื้นที่ 2 ตำบล คือ ตำบลกะลุวอและตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองจังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วย

บ้านยาปี

1) **บ้านยาปี** หมู่ที่ 1 ตำบลกะลุวอ มีพื้นที่ 2,984 ไร่ สภาพดินเป็นดินเปรี้ยวจัด น้ำท่วมในฤดูฝน ราษฎรประกอบอาชีพทำนา ทำสวนยางพารา ปลูกผักผลไม้ เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป

บ้านบางมะนาว

2) **บ้านบางมะนาว** หมู่ที่ 1 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 600 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นดินทรายจัด ราษฎรประกอบอาชีพประมง ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป

บ้านค่าย

3) **บ้านค่าย** หมู่ที่ 2 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 2,110 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมขัง ราษฎรประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและรับจ้างทั่วไป

4) **บ้านเปล** หมู่ที่ 3 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 3,413 ไร่ สภาพดินเป็นดินเปรี้ยวจัด น้ำท่วมในฤดูฝน ราษฎรประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและรับจ้างทั่วไป

5) **บ้านเขาดันหยง** หมู่ที่ 4 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 1,883 ไร่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินทรายจัด ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง การเลี้ยงแพะ สัตว์ปีก และการปลูกผักสวนครัว

6) **บ้านใหม่** หมู่ที่ 5 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 2,433 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นสันทรายเก่า ดินเป็นทรายจัด ราษฎรประกอบอาชีพปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ สวนมะพร้าว ปลูกไม้ผลผสมผสาน และรับจ้างทั่วไป

7) **บ้านพิกุลทอง** หมู่ที่ 6 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 3,195 ไร่ สภาพพื้นที่ดินเป็นดินเปรี้ยวจัด ดินทราย ราษฎรมีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีรายได้จากการปลูกผัก ทำสวนมะพร้าว และการเลี้ยงสัตว์ เช่นการเลี้ยงโค การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การทำนา และรับจ้างทั่วไป

บ้านพิกุลทอง

8) **บ้านโคกสยา** หมู่ที่ 8 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 3,514 ไร่ สภาพพื้นที่ดินเป็นดินเปรี้ยวจัด ปลูกพืชไม้ได้ผล ราษฎรประกอบอาชีพทำสวนยาง และรับจ้างทั่วไป

9) **บ้านโพธิ์ทอง** หมู่ที่ 9 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 3,397 ไร่ สภาพพื้นที่ดินเป็นดินทราย บางส่วนเป็นดินเปรี้ยวจัด ราษฎรส่วนใหญ่ทำสวนผลไม้ การทำสวนยางพารา และสวนมะพร้าว

10) บ้านคีรี หมู่ที่ 10 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 2,221 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง ดินเป็นดินเปรี้ยวจัด ราษฎรส่วนใหญ่เดิมมีอาชีพทำนา ปัจจุบันมีการปรับสภาพพื้นที่ขุดยกร่องและทำการเกษตรแบบผสมผสาน การปลูกปาล์มน้ำมัน การปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์

11) บ้านสะปอม หมู่ที่ 13 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 1,530 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นดินทราย ส่วนที่เป็นที่ลุ่มเป็นดินเปรี้ยวจัดมีน้ำท่วมขัง ราษฎรเดิมมีอาชีพปลูกผัก ปัจจุบัน มีการปรับสภาพพื้นที่ ปลูกไม้ผล ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และการแปรรูปอาหาร เช่น การทำข้าวเกรียบปลา

12) บ้านบุกิตอ่วมมะนาว หมู่ที่ 11 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ 705 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ ดินเป็นดินทรายจัดและหาดทราย ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป

13) บ้านตือลาฆอปาลัส หมู่ที่ 12 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ 810 ไร่ สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีเนื้อดินเป็นดินทรายถึงดินทรายปนดินร่วน ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง ทำสวนมะพร้าว มีการจัดตั้งกลุ่มปักจักร

3.2 พื้นที่ศูนย์สาขา ประกอบด้วย 4 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 31,715.8 ไร่ ดังนี้

1) ศูนย์สาขาที่ 1 โครงการสวนยางพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐาน พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ หมู่ที่ 4 บ้านเขาตันหยง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ 15.8 ไร่ สาธิตการปลูกยางพันธุ์ดีและการปลูกพืชแซมในสวนยาง เพื่อเป็นแบบอย่างแก่เกษตรกร

2) ศูนย์สาขาที่ 2 โครงการพัฒนาหมู่บ้านปีแหมดอ หมู่ที่ 10 บ้านปีแหมดอ ตำบลบุกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ 135 ไร่ สาธิตการจัดระบบการใช้ที่ดินและการใช้น้ำ

3) ศูนย์สาขาที่ 3 โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมโนะ ตั้งอยู่บ้านโคกมือบา หมู่ที่ 4 ตำบลโฆสิต อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ตั้งขึ้นเมื่อปี 2526 เนื้อที่ 1,500 ไร่ จัดเป็นที่อยู่อาศัยและที่ทำกินให้แก่ อส. ที่ปลดประจำการและเกษตรกรที่ยากจนและต้องการที่ดินทำกิน โดยได้จัดสรรที่ดินทำกินให้ครอบครัวละ 15 ไร่ เป็นที่อยู่อาศัยและทำการเกษตร ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 37 ครอบครัว สภาพพื้นที่เป็นดินเปรี้ยวจัด เป็นศูนย์สาขาที่สาธิตการพัฒนาด้านการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด การปลูกพืช ไม้ผล ผสมผสาน เลี้ยงปลา และเลี้ยงสัตว์

4) ศูนย์สาขาที่ 4 โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกอิฐ-โคกโน ยูโย โคกกระท่อม ตั้งอยู่ที่ตำบลพร่อนและตำบลบางขุนทอง อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ 30,065 ไร่ เป็นพื้นที่ศูนย์ศึกษาฯ ได้เข้าไปดำเนินการพื้นที่ 8,351 ไร่ ดังนี้

(1) โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกอิฐ-โคกโน ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ดำเนินการ 1,072 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่ม เป็นพื้นที่น้ำร้าง ดินแปรสภาพเป็นดินเปรี้ยวจัด และขาดความอุดมสมบูรณ์ เกษตรกรไม่สามารถปลูกพืชได้ มีการขุดลอกคลองระบายน้ำ และอาคารบังคับน้ำเพื่อระบายน้ำท่วมขังออกจากพื้นที่และเก็บกักน้ำจัดไว้ให้เกษตรกรใช้ทำการเพาะปลูก และอุปโภคบริโภคตลอดปี

บ้านยูโย

บ้านโคกกระท่อม

(2) โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงรัก จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ดำเนินการ 3,500 ไร่ ครอบคลุม 3 หมู่บ้าน คือ บ้านยูโย บ้านบางขุนทอง และบ้านโคกแง สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มมีน้ำขัง ลักษณะเป็นดินอินทรีย์ เกษตรกรไม่สามารถปลูกพืชได้ มีการวางระบบชลประทานและการปรับปรุงแก้ไขปัญหาของดินเปรี้ยวจัดเพื่อให้เหมาะต่อการเพาะปลูกต่อไป

(3) โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกชุมบก ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงรัก จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ดำเนินการ 3,779 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นดินเปรี้ยวจัด มีการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่เกษตรกร พร้อมให้การสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดินอย่างต่อเนื่อง

3.3 พื้นที่/โครงการที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการ

ในการเสด็จแปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชธานีเวศน์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง และพระบรมวงศานุวงศ์ ในแต่ละครั้ง ได้เสด็จทรงงานในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดใกล้เคียง ทรงพบกับสภาพพื้นที่และปัญหามากมายที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎร จึงมีโครงการพระราชดำริต่างๆ ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้เข้าไปดำเนินการ ครอบคลุมพื้นที่ 29,774 ไร่ ดังนี้

1) **โครงการพัฒนาพื้นที่พรุเมแม** ตำบลบางเก่าและตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2536 ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 11,000 ไร่ สภาพพื้นที่มีปัญหาดินเป็นดินอินทรีย์ ดินเปรี้ยวจัด และดินทราย ที่ราษฎรต้องการใช้ประโยชน์ โดยมีการขุดลอกพรุเมแมฝั่งตะวันตก เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตรและมีการพัฒนาสาธิตและให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการจัดการดินและน้ำเพื่อปลูกไม้ผล พืชไร่ พืชผัก และปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง

2) **โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านปลักปลา และบ้านบาง** ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 718 ไร่ ตำบลโฆสิต อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส พื้นที่ทั้งหมด 400 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมขัง การระบายน้ำไม่ดี เป็นพื้นที่นาร้าง ดินเปรี้ยวจัดไม่สามารถทำการเกษตรได้

3) **โครงการฟื้นฟูและพัฒนาการเกษตรในเขตลุ่มน้ำบางนรา** ครอบคลุมพื้นที่ 2,454 ไร่ ประกอบด้วย 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโคกหมู่ที่ 5 ตำบลจวบ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส บ้าน จูไว้ะ หมู่ที่ 5 ตำบลมะรือโบออก อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส และบ้านกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลกุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เพื่อจัดการและพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด แนะนำส่งเสริมการปลูกข้าว การขุดยกร่องเพื่อปลูกพืชผัก การปลูกไม้ผลแบบผสมผสาน ในเขตชลประทาน

4) **โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกสะตอ** หมู่ที่ 7 ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส พื้นที่ทั้งหมด 350 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมขัง การระบายน้ำไม่ดี เป็นพื้นที่นาร้างและป่าเสม็ดเสื่อมโทรม เกษตรกรไม่สามารถทำการเกษตรได้ ศูนย์ฯ ได้เข้าไปให้คำแนะนำการจัดการดินจนสามารถทำนาได้

5) **โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านโคกกระท่อม** ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 2,214 ไร่ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส มีสภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มตื้น้ำท่วมขัง ดินมีสมบัติเป็น ดินเปรี้ยวจัด ศูนย์ฯ ได้เข้าไปดำเนินการปรับโครงสร้าง พื้นฐาน และส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎร ในพื้นที่

6) **โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านตอหลัง-ทรายขาว** พื้นที่ทั้งหมด 3,000 ไร่ ประกอบด้วย 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านตอหลัง หมู่ที่ 3 พื้นที่ 1,570 ไร่ และบ้านทรายขาว หมู่ที่ 2 ตำบลไพรวัน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส พื้นที่ 1,430 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็น พื้นที่ลุ่มต่ำ ดินเป็นดินเปรี้ยวจัด ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการ ปรับโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ การก่อสร้างและซ่อมแซม เส้นทางลำเลียง พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ และการจัดตั้งกลุ่ม เช่น กลุ่มทอผ้า กลุ่มทำนา เป็นต้น

7) **โครงการพัฒนาพื้นที่พรุบาเจาะ** พื้นที่ทั้งหมด 8,490 ไร่ ตั้งอยู่ในพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะ และบ้าน ชูแตหฺวอ หมู่ที่ 4 ตำบลโคกเคียน อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่ม น้ำท่วมขัง ดินที่พบเป็นดินอินทรีย์ ศูนย์ฯ ได้เข้าไปดำเนินการ ศึกษา ทดลอง วิจัยการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ พร้อมการปรับปรุงดินให้เหมาะสมต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน สาธิตและแนะนำการใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำหมัก ชีวภาพ

8) **โครงการพัฒนาพื้นที่พรุกาบแดง** พื้นที่ทั้งหมด 1,548 ไร่ ตั้งอยู่บ้านโคกยามู ตำบลไพรวัน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพรุ ลักษณะดินล่างเป็นทราย ศูนย์ฯ ได้เข้าไปปรับปรุง พื้นที่ และปรับปรุงดิน พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนา อาชีพ ให้เกษตรกรทำการเกษตรได้อย่างยั่งยืน

9) **โครงการปรับปรุงภาวะโภชนาการของเด็กอายุ 0-72 เดือน** สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มี พระราชดำริให้ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาด้าน โภชนาการ และพัฒนาเด็กที่มีอายุ 0-72 เดือน ให้มี สุขภาพที่ดีขึ้น ดำเนินการเฝ้าระวังการเจริญเติบโต ของเด็กในหมู่บ้านต่างๆ ของจังหวัดนราธิวาส

10) **โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ** สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี มีพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เด็ก อายุระหว่าง 2.5-5 ปี เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูที่ ถูกต้องและมีพัฒนาการที่เหมาะสม ช่วยให้เด็กมี ความพร้อมที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาต่อไป ดำเนินการในอำเภอต่างๆ ของจังหวัดนราธิวาส และ จังหวัดปัตตานี รวมทั้งหมดจำนวน 17 ศูนย์

11) **โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ** เป็น โครงการที่ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง มี พระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งจ้างแรงงาน ฝึกอาชีพ เป็นแหล่งผลิตอาหารและช่วยเหลือผู้ได้รับ ความเดือดร้อนจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ซึ่งฟาร์ม ตัวอย่างในจังหวัดนราธิวาส ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนา พิกุลทองฯ ดูแลรับผิดชอบมี 7 ฟาร์ม

(1) **ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ โคกปาฆาปือฮา** หมู่ที่ 5 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ประมาณ 47.54 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นดินทราย จัด เดิมเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีการดำเนินการปรับ สภาพพื้นที่เพื่อการปลูกผักเศรษฐกิจต่างๆ และ ดำเนินกิจกรรมปลูกป่าเสริมธรรมชาติ

(2) **หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่าง บ้านรอดันบาตู** หมู่ที่ 7 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ประมาณ 378 ไร่ จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ โดยการจัดแบ่งพื้นที่ทำกินให้คนละ 2 ไร่ เพื่อปลูกบ้านที่อยู่อาศัยมีการส่งเสริมอาชีพทั้งด้านการเกษตรและด้านศิลปาชีพให้เกษตรกรมีรายได้และมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

(3) **ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านตอหลัง** หมู่ที่ 3 ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ประมาณ 52 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบทุ่งหญ้าสลับกับไม้ยืนต้น มีการดำเนินการปรับสภาพพื้นที่เพื่อใช้ในการปลูกพืชเศรษฐกิจ ไม้ผล การเพาะเห็ด การปศุสัตว์ การประมง และกิจกรรมแปรรูป

(4) **ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านป่าไผ่** หมู่ที่ 5 ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ประมาณ 200 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่รกร้างว่างเปล่า มีการดำเนินการปรับสภาพพื้นที่เพื่อส่งเสริมการเกษตร การปศุสัตว์ และประมง

(5) **หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านเจาะเกาะ** หมู่ที่ 1 ตำบลบุกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ประมาณ 151 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่รกร้างว่างเปล่า มีการดำเนินการปรับสภาพพื้นที่เพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจ พืชผักและพืชไร่ รวมทั้งกิจกรรมด้านปศุสัตว์

(6) **ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านโคกไร่ใหญ่** หมู่ที่ 3 ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ประมาณ 325 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นป่าเสื่อมโทรม พื้นที่ด้านในเป็นที่ราบลุ่มมีน้ำขังติดเขตป่าพรุโต๊ะแดง ได้ดำเนินการปรับสภาพพื้นที่และปรับปรุงบำรุงดินเพื่อใช้ในการปลูกพืชเศรษฐกิจ การเพาะเห็ด และการปศุสัตว์

(7) **ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านสะเนะ** หมู่ที่ 1 ตำบลเรยียง อำเภอรีโอเสาะ จังหวัดนราธิวาส สภาพพื้นที่ถูกปล่อยทิ้งร้างให้เป็นป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ได้ดำเนินการปรับสภาพพื้นที่เพื่อใช้ในการปลูกพืชผักและไม้ผล งานประมง และงานปศุสัตว์

โรงเรียนบ้านท่าเนียบ

9) โรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

จังหวัดนราธิวาส มีจำนวน 28 โรงเรียน ดังนี้

- (1) โรงเรียนบ้านโคกสยา หมู่ที่ 8 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (2) โรงเรียนบ้านหัวเขา หมู่ที่ 6 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (3) โรงเรียนบ้านเขาคันหยงมิตรภาพที่ 153 หมู่ที่ 4 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (4) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 10 หมู่ที่ 5 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (5) โรงเรียนบ้านโคกศิลา หมู่ที่ 6 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (6) โรงเรียนบ้านโคกศิลา หมู่ที่ 6 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (7) โรงเรียนบ้านท่าเนียบ หมู่ที่ 6 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (8) โรงเรียนวัดพระพุทธ หมู่ที่ 3 ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ
- (9) โรงเรียนบ้านบางมะนาว หมู่ที่ 1 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (10) โรงเรียนบ้านสะปอม หมู่ที่ 8 ตำบลไพรวัน อำเภอตากใบ
- (11) โรงเรียนบ้านเปล หมู่ที่ 3 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (12) โรงเรียนนิรันดร์วิทยา หมู่ที่ 9 ตำบลบางปอ อำเภอเมือง
- (13) โรงเรียนจรรยาอิสลาม หมู่ที่ 3 ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ
- (14) โรงเรียนบ้านศาลาใหม่ หมู่ที่ 3 ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ

- (15) โรงเรียนคีรีราษฎร์รังสฤษดิ์ หมู่ที่ 4 ตำบลกาหลง อำเภอศรีสาคร
- (16) โรงเรียนบ้านปาหนัน หมู่ที่ 4 ตำบลศรีสาคร อำเภอศรีสาคร
- (17) โรงเรียนบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลกาหลง อำเภอศรีสาคร
- (18) โรงเรียนอัสเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร
- (19) โรงเรียนอัสเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร
- (19) โรงเรียนอัสเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร
- (20) โรงเรียนอัสเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร
- (21) โรงเรียนอัสเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร
- (22) โรงเรียนอัสเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร
- (23) โรงเรียนอัสเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร
- (24) โรงเรียนอัสเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร
- (25) โรงเรียนอัสเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร
- (26) โรงเรียนอัสเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร
- (27) โรงเรียนอัสเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร
- (28) โรงเรียนอัสเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลชากอ อำเภอศรีสาคร

สรุปพระราชกรณียกิจ ประจำปี 2561

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสเป็นประจำทุกปี โดยในปี 2561 ได้เสด็จปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส 2 ช่วงด้วยกัน คือ ในช่วงแรกระหว่างวันที่ 5-8 มีนาคม 2561 และช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 25 - 28 กันยายน 2561

ในการเสด็จปฏิบัติพระราชกรณียกิจในช่วงแรกระหว่างวันที่ 5-8 มีนาคม 2561 ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านต่างๆ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ดังนี้

โครงการพัฒนาหมู่บ้านปีแถมุด ศูนย์สาขาที่ 2 ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

วันที่ 5 มีนาคม 2561 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้านปีแถมุด ศูนย์สาขาที่ 2 ตั้งอยู่ที่ ตำบลบุกิต อำเภोजะเอยร์ จังหวัดนราธิวาส ในโอกาสนี้ นายเฉลิมชัย ตรีนรินทร์ ผส.ชป. 17 กราบบังคมทูลถวายรายงานผลการดำเนินงานและแผนการบริหารจัดการน้ำของอ่างเก็บน้ำปีแถมุด ซึ่งเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ความจุ 74,500 ลูกบาศก์เมตร ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริให้กรมชลประทานดำเนินการเพื่อจัดส่งน้ำสำหรับใช้ในแปลงเกษตรในโครงการฯ ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2525 พร้อมส่งน้ำให้แปลงเกษตรกร

จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปยังแปลงของเกษตรกรในโครงการฯ ในโอกาสนี้ นางสาวหยุด เพ็ชรสุข ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ กราบบังคมทูลถวายรายงานผลการดำเนินโครงการฯ และกิจกรรมของเกษตรกรในโครงการฯ ซึ่งมีพื้นที่ดำเนินการ 135 ไร่ ในพื้นที่ส่งน้ำของอ่างเก็บน้ำปีนังมุดอ มีเกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ 53 รายแปลงเกษตรกร จำนวน 62 แปลง เป็นแปลงที่ศูนย์ศึกษาฯ ได้จัดสรรให้กับเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเอง จำนวน 37 แปลง เกษตรกร 31 ราย และเป็นแปลงที่เป็นของเกษตรกร (มีเอกสารสิทธิ์) จำนวน 25 แปลง เกษตรกร 22 ราย และเสด็จทอดพระเนตรแปลงเกษตรกรของ นายคอเดร์ มะยูนุ่ เกษตรกรในโครงการฯ และพระราชทานพันธุ์มะพร้าวน้ำหอม แก้วตัวแทนเกษตรกร จำนวน 2 ราย และไก่พันธุ์พื้นเมืองลูกผสม แก้วตัวแทนเกษตรกร จำนวน 2 ราย

ในช่วงบ่ายของวันเดียวกันได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียน ตชด.บ้านไอร์ปือแต ตำบลช้างเผือก อำเภोजะแนะ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริฯ

จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปงานควบคุมปราบปรามโรคติดต่อและการสาธารณสุข
ในโอกาสนี้ น.พ.สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย อธิบดีกรมควบคุมโรค กราบบังคมทูลถวายรายงาน
ประกาศความสำเร็จการกำจัดโรคเท้าช้างในประเทศไทย และทอดพระเนตรนิทรรศการโครงการ
กำจัดโรคเรื้อนในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง และการจัดการโรคหนองพยาธิในจังหวัดนราธิวาส
และทอดพระเนตรการสาธิตการทำสมุนไพรป้องกันยุง ต่อจากนั้นทอดพระเนตรผลการดำเนินงาน
หลักสูตรเสริมประสบการณ์ระดับปฐมวัย เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการน้ำในชีวิตประจำวัน
และการชลประทานเบื้องต้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่สำนักงานชลประทานที่ 17 และ
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาสนองพระราชดำริจัดทำหลักสูตรนี้ขึ้น

พระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศ
การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

วันที่ 5 มีนาคม 2561 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จลง ณ ห้องประชุมอาคารเรือนรับรอง พิพิธทอง พระราชทานถ้วยรางวัลแก่นักเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 18 โดยมีนักเรียนสมัครเข้าร่วมการแข่งขันทั้งสิ้น 53 โรงเรียน จำนวน 106 ทีม ซึ่งจัดให้มีการแข่งขันรอบคัดเลือกในวันที่ 5 สิงหาคม 2560 และรอบชิงชนะเลิศในวันที่ 26 สิงหาคม 2560 ทีมที่ชนะเลิศ คือ เด็กหญิงอติวรรณ น้อยเอียด และเด็กหญิงกัญญาวีร์ นุ้ยสุวรรณ โรงเรียนนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

ในช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 25-28 กันยายน 2561 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ดังนี้

การจัดงานวันลองกอง ภายใต้ชื่องาน “สืบสานศาสตร์พระราชา พัฒนาเกษตรแนวใหม่ ก้าวไกล 4.0”

วันที่ 26 กันยายน 2561 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นประธานในพิธีพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดลองกอง รวมทั้งผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และการแข่งขันประชันเสียงนกเขาชวา และทอดพระเนตรนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการ “สืบสานศาสตร์พระราชา พัฒนาเกษตรแนวใหม่ ก้าวไกล 4.0” ที่ภาครัฐและเอกชนร่วมจัดขึ้น ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้จัดแสดงนิทรรศการภายใต้หัวข้อ “สืบสาน รักษา ต่อยอด สร้างสุขปวงประชา” โดยน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่มีพระราชดำริให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อหาต้นแบบในการพัฒนาพื้นที่พรุ พร้อมทั้งการนำผลสำเร็จของโครงการ “แก้งดิน” ไปขยายผลสู่พี่น้องเกษตรกรที่ประสบปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน ให้สามารถรู้จักใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน

โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านเปล หมู่ที่ 3 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

ในช่วงบ่ายของวันเดียวกันเสด็จพระราชดำเนินไปยังแปลงเกษตรกรตัวอย่างของนายมุหัมมัด ยูनु บ้านเปล หมู่ที่ 3 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ในโอกาสนี้ นางสายหยุด เพ็ชรสุข ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ กราบบังคมทูลรายงานผลการดำเนินงานพื้นที่ขยายผลบ้านเปล ซึ่งมีลักษณะดินเป็นดินเปรี้ยวจัด โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้สนับสนุนกิจกรรมโครงสร้างพื้นฐาน และส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ จากนั้นทรงรับฟังการบรรยายสรุปผลการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่แปลงเกษตรของเกษตรกรตัวอย่าง นายมุหัมมัด ยูनु ซึ่งมีพื้นที่ดำเนินกิจกรรม จำนวน 4-1-60 ไร่ เดิมเกษตรประกอบอาชีพขายพืชผัก ผลไม้ และข้าวสาร แต่เนื่องจากประสบปัญหาขาดทุน ทำให้เกิดหนี้สินในครัวเรือน เกษตรกรมีแนวคิดที่จะปลูग्มะนาวภายในพื้นที่ แต่เนื่องจากพื้นที่แปลงเกษตรมีลักษณะเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ มีน้ำท่วมขัง ไม่สามารถปลูกพืชได้ จึงขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ปัจจุบันเกษตรกรสามารถปลูग्มะนาวในปล้องบ่อซีเมนต์เป็นอาชีพหลัก และได้มีการจำหน่ายผลผลิตของมะนาว จำหน่ายพันธุ์มะนาวทั้งกิ่งพันธุ์ และต้นพันธุ์ พร้อมทั้งเป็นเกษตรกรตัวอย่างในการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด โดยเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ ให้แก่กลุ่มเกษตรกรและโรงเรียนต่างๆ จากนั้นพระดำเนินต่อไปยังบ่อเลี้ยงปลานิล และทรงให้อาหารปลา และทอดพระเนตรการแปรรูปปลานิลส้มของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเปล และพระราชทานพันธุ์มะนาว แก่ผู้แทนเกษตรกร จำนวน 2 ราย และพันธุ์ปลานิล แก่ผู้แทนเกษตรกร จำนวน 2 ราย

งานประมง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปยังงานประมง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรการเลี้ยงปลาพลวงชมพูหรือปลากือเลาะในบ่อคอนกรีตระบบน้ำหมุนเวียน ซึ่งปลาพลวงชมพูเป็นปลาที่ใกล้จะสูญพันธุ์ ที่สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงมีพระราชดำริให้กรมประมง หาวิธีทดลองเพาะพันธุ์ และขยายผลให้แก่ราษฎรเพื่อการประกอบอาชีพ ณ บริเวณโรงเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ต่อจากนั้นพระดำเนินไปยังอาคารอเนกประสงค์ ทอดพระเนตรนิทรรศการพันธุ์ปลาพรุที่สามารถเพาะพันธุ์ได้สำเร็จ ได้แก่ ปลาช่อนขาว ปลากระดี่มุก ปลาตะเพียนข้างลาย และทอดพระเนตรนิทรรศการการเลี้ยงปลานิลในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด การขยายผลการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ ปลานิลเบตงในสายน้ำไหล และทอดพระเนตรพันธุ์ปลาพรุ และพันธุ์ปลาพื้นเมือง เช่น ปลาช่อนเข็ม ปลาเสือป่าพรุ เป็นต้น

ผลการดำเนินงานตามแผนงานปีงบประมาณ 2561

ในปีงบประมาณ 2561 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้รับสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานจาก 2 ส่วน คือ งบปกติของหน่วยงานและงบสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ใน 4 แผนงานหลักด้วยกัน คือ แผนงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ แผนงานศึกษาทดลองวิจัยตามแนวพระราชดำริ แผนงานขยายผลและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนา และแผนงานฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.แผนงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานบริหารจัดการ						
	งานพัฒนาที่ดิน						
1.	พัฒนาปรับปรุงดูแลรักษาพิพิธภัณฑสถานชาติที่มีชีวิต						
	1) โครงการพืชสวนครัวประดับ	1 โครงการ	ได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 1) การปลูกพืชผัก มีการจัดแบ่งพื้นที่ภายในแปลง ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) การปลูกพืชแบบพลาสติกคลุมดิน เพื่อควบคุมวัชพืชและความชื้น สามารถดูแลจัดการ ได้ง่าย เช่น ถั่วพู มะเขือเปราะ (2) การปลูกพืชลงแปลง โดยพืชแต่ละชนิดใช้ระยะเวลาแตกต่างกัน เช่น พริกชี้ฟ้าแดง กวาง (3) การปลูกพืชในภาชนะ สำหรับพื้นที่ที่มีจำกัดสามารถจัดวางให้อยู่ในรูปแบบสวยงามในกรณีเกิดปัญหาน้ำท่วม สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกวัสดุที่ใช้ปลูก เช่น ปลูกในล้อยาง กระเบื้อง อิฐบล็อก พืชที่ปลูกในภาชนะส่วนใหญ่เป็นพืชผักฤดูเดียว เช่น พืชตระกูลผักกาด โหระพา ขมิ้นขาว 2) การต้อนรับคณะนักเรียน นักศึกษา หน่วยงานราชการ เกษตรกร และประชาชนทั่วไป จำนวน 48 คณะ 10,473 ราย	/			
	2) โครงการปรับปรุงดูแลรักษาภูมิทัศน์พื้นที่ศูนย์ฯ	1 โครงการ	ปลูกไม้ดอกไม้ประดับตกแต่งพื้นที่เพื่อความสวยงามภายในบริเวณศูนย์ฯ	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานบริหารจัดการ						
	3) โครงการสวนสาธิตการเกษตรเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา	1 โครงการ	ดำเนินการสาธิตการปลูกพืชผักหมุนเวียนไม้ผล แบบผสมผสาน โดยใช้ปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน และปลูกหญ้าแฝกรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างคุ้มค่า	/			
	4) โครงการสวนเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา	1 โครงการ	สำรวจพันธุ์ไม้ มีพันธุ์ไม้ 25 ชนิด 150 ต้น เช่น ต้นมเหสักข์ สักสยามินทร์ ยางนา พร้อมทั้งดูแลรักษาพรรณไม้ โดยการใส่ปุ๋ยตัดแต่งกิ่งไม้ กำจัดวัชพืช เพื่อความสวยงามตลอดทั้งปี	/			
	5) โครงการรวบรวมพืชตระกูลปาล์มเฉลิมพระเกียรติ 50 ปี ครองราชย์	1 โครงการ	รวบรวมพืชตระกูลปาล์ม จำนวน 66 ชนิด พื้นที่ 6 ไร่ เพื่อการศึกษา ชมนาน และพักผ่อนหย่อนใจ	/			
	6) โครงการรวบรวมพันธุ์ไม้หายากและพืช สมุนไพรเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา	1 โครงการ	รวบรวมพืชสมุนไพร พันธุ์ไม้พื้นเมืองภาคใต้ และพันธุ์ไม้ที่ใกล้สูญพันธุ์จำนวน 390 ชนิด พื้นที่ 6 ไร่ พร้อมทั้งซ่อมแซมปรับปรุงทางเดินภายในสวนชุ่มฉ่ำที่ชำรุด และปรับปรุงป้ายชื่อข้อมูลพันธุ์ไม้ที่ชัดเจนหรือที่ตัวอักษรขาดหาย เพื่อการศึกษา ชมนานและพักผ่อนหย่อนใจ	/			
	7) โครงการสวนไม้มงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 76 พรรษา	1 โครงการ	รวบรวมไม้มงคลชนิดต่างๆ จำนวน 123 ชนิด ได้แก่ ไม้มงคลประจำจังหวัด ไม้มงคล 9 ชนิด ไม้มงคลเสริมโชคความตามปีเกิด ทิศมงคลกับการปลูกต้นไม้เสริมดวง ไม้มงคลประจำวันเกิด เพื่อการศึกษา ชมนาน และพักผ่อนหย่อนใจ พื้นที่ 9.52 ไร่	/			
	8) โครงการรวบรวมพันธุ์บัวและไม้หอม	1 โครงการ	จัดกลุ่มและจำแนกบัวชนิดต่างๆ และนำพันธุ์ไม้หอมที่เป็นพันธุ์ไม้พื้นเมืองและพันธุ์ไม้หอมจากต่างถิ่น จำนวน 85 มารวบรวมไว้เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช พื้นที่ 7.26 ไร่	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานบริหารจัดการ						
	9) โครงการสวนพฤกษศาสตร์พรรณไม้วงศ์เงลิ้มพระเกียรติ 60 พรรษา	12 ไร่	รวบรวมพรรณไม้ที่มีลักษณะของดอก ผล ใบ ลำต้น และส่วนต่างๆ ที่มีสีม่วง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ในปี 2561 มีการปลูกทดแทนต้นเก่าที่เสื่อมโทรม รวม 4 ชนิด 319 ต้น ปลูกต้นไม้ชนิดเดิมเพิ่มเติมจำนวน 8 ชนิด และขยายพันธุ์ต้นไม้อีกจำนวน 9 ชนิด	/			
2.	การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ						
	2.1 กิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืชบริเวณสวนนกเป็ดน้ำ ภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ	85 ไร่	ดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 1) สำรวจ ทำรหัสประจำต้นไม้ และรหัสพิกัดต้นไม้จำนวน 21 ชนิด แบ่งเป็นไม้ยืนต้น 18 ชนิด พืชตระกูลหญ้า 2 ชนิด และพืชตระกูลเฟิร์น 1 ชนิด 2) สนับสนุนให้มีอาสาสมัครปกป้องทรัพยากรในพื้นที่สถานศึกษา โดยได้นำนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกสยา จำนวน 40 คน มาเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องปาล์มสาคร และการใช้ประโยชน์	/			
	2.2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช ภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ	510 ไร่	ดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 1) การสำรวจ ในปี 2561 ไม่ได้มีการปลูกพันธุ์ไม้เพิ่มเติม) โดยมีพันธุ์ไม้ดั้งเดิม 60 ชนิด ไม้หอม 84 ชนิด และไม้ทรงปลูก 17 ชนิด 2) การเก็บตัวอย่างแห้งส่วนของใบ กิ่ง ผล และดอกของพันธุ์ไม้ จำนวน 52 ชนิด และเก็บตัวอย่างดอง ในส่วนของผลและดอกจำนวน 26 ชนิด	/			
	2.3 กิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืช	8 แปลง	ดำเนินการดูแลรักษาต้นไม้ภายในแปลง โดยการตัดแต่งกิ่ง กำจัดวัชพืช และใส่ปุ๋ย 8 แปลง ทุกๆ 3 เดือน ได้แก่ หวาย ดาหลา สมุนไพร กล้ายไม้ บัว พันธุ์ไม้หายาก หม้อข้าวหม้อแกงลิง และมเหสักข์-สักสยามินทร์	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานบริหารจัดการ						
	2.4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ พันธุ์กรรมพืช						
	(1) ขยายพันธุ์ดกหลายเพื่อแจกจ่าย	20,000 ต้น	ในปี 2561 ไม่สามารถขยายพันธุ์ดกหลายเพื่อ แจกจ่ายได้ เนื่องจากดอกดกหลายไม่ออกเมล็ด	/			
	(2) เลี้ยงตัวงา	1 กิจกรรม	ดำเนินการเลี้ยงอย่างต่อเนื่อง สามารถผลิตตัว งาในปี 2561 ได้ 20 กิโลกรัม	/			
	(3) การสนับสนุนต้นพันธุ์พืช	1 กิจกรรม	สนับสนุนต้นพันธุ์พืชให้แก่ เกษตรกรและ หน่วยงานราชการ เช่น ชมิ้น (ว่านเอ็นเหลือง) ต้นขาอินโด ข้า	/			
	2.5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธุ์กรรมพืช	1 กิจกรรม	การบันทึกข้อมูลลงในเว็บไซต์ของศูนย์ศึกษาการ พัฒนาพืชท้องถิ่น เช่น อปโหลดเล่นผลการ ดำเนินงานประจำปี 2560 และอปโหลดไฟล์ ฐานข้อมูลพันธุ์กรรมพืช จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ หนังสือต้นไม้ทรงปลูกและหนังสือสวน พฤกษศาสตร์พรรณไม้มงคลเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา	/			
	2.6 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ พันธุ์กรรมพืช	3 กิจกรรม					
	(1) จัดอบรม	40 ราย	จัดกิจกรรมฝึกอบรม หลักสูตร “เสริมสร้าง จิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพันธุ์ พืช” เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 2561 ให้แก่ นักเรียน โรงเรียนบ้านโคกสยา จำนวน 40 คน	/			
	(2) ติดตามงานสวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียน	3 โรงเรียน	ติดตามและให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ แก่นักเรียน เพื่อสร้างจิตสำนึกในการ อนุรักษ์ พันธุ์กรรมพืช ได้แก่ โรงเรียนบ้านหัวเขา โรงเรียนโคกศิลา และโรงเรียนพินวนวิทย	/			
	(3) การจัดทำสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน	3 โรงเรียน	สำรวจป่าพันธุ์ไม้และดำเนินการปรับปรุงป่า พันธุ์ไม้ภายในโรงเรียนให้แก่ โรงเรียนบ้านหัวเขา ปรับปรุงป่าพันธุ์ไม้ จำนวน 67 ป่า และ โรงเรียนโคกศิลา จำนวน 65 ป่า	/			
	2.7 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ พันธุ์กรรมพืช	1 กิจกรรม	ร่วมจัดงานประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากรไทย ครั้งที่ 9 “ทรัพยากรไทย : ศักยภาพภาคอีสานให้เห็น” วันที่ 28 พ.ย-4 ธ.ค. 2560 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย-สระบุรี ตำบลปากแพ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานบริหารจัดการ						
3.	การจัดทำตัวชี้วัดโครงการศูนย์ศึกษา การพัฒนาพิกุลทองฯ	1 โครงการ	ได้มีการดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 1) จัดเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงด้านดิน น้ำ ป่าไม้ และผลผลิตการเกษตร และด้าน ข้อมูลอุตุนิยมวิทยา มีการบันทึกการตรวจ อากาศ 2) จัดอบรมเพิ่มศักยภาพบุคลากรเชิง ปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ งานอุปกรณ์การถ่ายทอดความรู้ และการ ใช้ประโยชน์ข้อมูลทางวิชาการโดย เชื่อมโยงกับโครงการตำราแก้ปัญหาด้าน ดิน ระหว่างวันที่ 3-4 ก.ค. 2561	/			
4.	การบริหารจัดการด้านข้าว						
	1) แปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการปลูก ข้าวในพื้นที่ดินเปรี้ยว	1 โครงการ	จัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการปลูกข้าว ในพื้นที่ดินเปรี้ยว พื้นที่ 10 ไร่ เพื่อเป็น แปลงต้นแบบถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูก ข้าวในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดและแหล่งผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมืองคุณภาพ โดยเฉพาะ ข้าวพันธุ์หอมกระดังงา 59 และข้าวพันธุ์ สีบุญตัน 5 ซึ่งเป็นข้าวพื้นเมืองที่มี ศักยภาพเหมาะสมกับพื้นที่ และเป็นที่ นิยมบริโภคในท้องถิ่น	/			
	2) โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว พื้นเมืองในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนา พิกุลทองฯ	1 โครงการ	จัดทำโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมือง ในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พื้นที่จำนวน 20 ไร่ เพื่อสร้างเป็นแหล่ง ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมืองคุณภาพให้ เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรใน พื้นที่และเป็นแหล่งเมล็ดพันธุ์สำรองเพื่อ ใช้ในยามวิกฤต	/			
5.	การเผยแพร่และงานประชาสัมพันธ์						
	1) จัดพิมพ์หนังสือ ๓ สถิตินดวงใจ นิรันดร์	300 เล่ม	รวบรวมพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระ พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรม นาถบพิตร เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	/			

ที่	รายละเอียด	การดำเนินงาน		งบประมาณดำเนินงาน			หมายเหตุ
	งาน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานบริหารจัดการ						
	2) จัดพิมพ์เอกสารประชาสัมพันธ์โครงการฯ จำนวน 5 เรื่อง (เรื่องละ 8,000 ฉบับ)	40,000 ฉบับ	จัดพิมพ์เอกสารประชาสัมพันธ์โครงการฯ จำนวน 5 เรื่อง ดังนี้ 1) แนะนำศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ 2) แกล้งดิน 3) กระจุจกรสาน พัฒนางานหัตถกรรม 4) เขากวางอ่อน และ 5) ปลานิลทนน้ำเปรี้ยวพัฒนาสู่ “ปลานิลส้ม”	/			
	3) จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการรายไตรมาส จำนวน 4 ไตรมาสๆ ละ 500 เล่ม	2,000 เล่ม	จัดทำเอกสารเผยแพร่ รายไตรมาส รวบรวมกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ฯ	/			
	4) จัดพิมพ์คู่มือทางวิชาการ 5 เรื่องๆ ละ 1,000 เล่ม	5,000 เล่ม	จัดทำคู่มือทางวิชาการ จำนวน 5 เรื่อง ดังนี้ 1) การแปรรูปไม้เสม็ดขาว 2) การปลูกฝรั่งในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด 3) การปลูกผักกูดในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด 4) โรคเหี่ยวข้าง และ 5) ผลสำเร็จ 19 หลักสูตร	/			
	5) การจัดงานชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดูนิทรรศการ ภายใต้ชื่องาน "สืบสาน รักษา ต่อยอด สร้างสุขปวงประชา"	1 โครงการ	จัดงานชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดูนิทรรศการ ภายใต้ชื่องาน "สืบสาน รักษา ต่อยอด สร้างสุขปวงประชา" ระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม-5 กันยายน 2561 โดยมีนายพลกร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เป็นประธานเปิดงาน ในวันที่ 30 สิงหาคม 61 มีผู้ชมงานทั้งสิ้น จำนวน 26,930 ราย	/			
	6) ฝึกอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานการต้อนรับประชาสัมพันธ์	1 โครงการ/ 60 ราย	จัดโครงการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานการต้อนรับประชาสัมพันธ์ หลักสูตร "การเป็นวิทยากรมืออาชีพ" ระหว่างวันที่ 11-12 มิ.ย. 2561 (จำนวน 60 ราย)	/			
	7) จัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของศูนย์ฯ สู่หน่วยงานภายนอกในโอกาสต่างๆ	1 กิจกรรม	ได้จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ภารกิจและบทบาทของศูนย์ฯ ในการพัฒนาพื้นที่ตามแนวพระราชดำริสู่บุคคลภายนอกได้รับรู้ และน้อมนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานบริหารจัดการ						
6.	โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอง						
	1) เครื่องซักผ้า แบบธรรมดา ขนาด 24 กิโลกรัม	1 เครื่อง	ได้ดำเนินการจัดซื้อเครื่องซักผ้า แบบธรรมดา ขนาด 24 กิโลกรัม จำนวน 1 เครื่อง		/		
	2) เครื่องปรับอากาศ แบบแยกส่วน ชนิดตั้งพื้นหรือแขวน (มีระบบฟอกอากาศ) ขนาด 36,000 BTU	1 เครื่อง	ได้ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ แบบแยกส่วน ชนิดตั้งพื้นหรือแขวน (มีระบบฟอกอากาศ) ขนาด 36,000 BTU จำนวน 1 เครื่อง บริเวณห้องโถงอาคารสำนักงาน		/		
	3) นิทรรศการถาวรประกอบอาคารเฉลิมพระเกียรติ 70 ปี ครองราชย์	1 รายการ	ได้จัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจในหลวงรัชกาลที่ 9		/		
	4) ปรับปรุงอาคารสถานที่สำหรับการต้อนรับและรับขบวนเสด็จ	8 รายการ	ได้ดำเนินการดังนี้ คือ 1) ซ่อมแซมรางน้ำบริเวณโรงจอดรถ 2) ทำกีดสาดบริเวณเรือนรับรอง 3) ซ่อมแซมหลังคาป้อมยาม 4) ซ่อมแซมศาลา 8 เหลี่ยม 5) ปรับปรุงห้องน้ำบริเวณอาคารสำนักงาน 6) ซ่อมแซมศาลาที่พัก 7) ซ่อมแซมบันไดทางเดินพื้นที่บ้านเป็ด และ 8) ปรับปรุงบอร์ดนิทรรศการบริเวณแปลงทดลอง		/		
	5) ซ่อมแซมรั้วลวดหนามเพื่อป้องกันสัตว์	1,000 ม.	ได้ซ่อมแซมรั้วลวดหนามบริเวณรอบศูนย์ จำนวน 1,000 เมตร		/		
	งานวิชาการเกษตร						
	1. โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายนามวิกฤต (ได้แก่ พันธุ์พืชผัก พืชไร่ และ พันธุ์ข้าว)	1 โครงการ	ดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชผัก พืชไร่ เช่น มะเขือเปราะ พริกหยวก และ แจกจ่ายให้เกษตรกร จำนวน 303 ราย และผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสำรองเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมกระดังงา 59 และเมล็ดพันธุ์ข้าวสีบูกันตัง 5 และแจกจ่ายให้เกษตรกร จำนวน 2 ราย	/			
	2. โครงการพัฒนาการผลิตพืชสวนประดับในภาคใต้	1 โครงการ	ดำเนินการเตรียมพื้นที่แปลงปลูกไม้ประดับ โดยการไถปรับพื้นที่ จัดทำโรงเรือน และติดตั้งระบบน้ำ	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานบริหารจัดการ						
	3. โครงการผลิตเห็ดแบบครบวงจร	1 โครงการ	ดำเนินการผลิตหัวเชื้อเห็ดนางฟ้า เห็ด เป๋าฮื้อ เห็ดหูหนู เห็ดยานางิ เห็ดหลินจือ เห็ดอั่งการ์ ทำให้สามารถควบคุมคุณภาพ การผลิตได้ด้วยตัวเอง และเป็นการเพิ่ม ทักษะพื้นฐานด้านการผลิตเห็ดรวมทั้ง พัฒนาการผลิตที่เหมาะสม ลดค่าใช้จ่าย จากการซื้อเชื้อเห็ดสำเร็จรูปและนำหัวเชื้อ เห็ดที่ผลิตได้มาผลิตก้อนเชื้อเห็ดใน ถุงพลาสติกภายในโครงการผลิตเห็ดแบบ ครบวงจร	/			
	งานส่งเสริมการเกษตร						
	1. อนุรักษ์และศึกษาพันธุ์บอนสี	1 กิจกรรม	ดำเนินการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์บอนสี ลูกผสม 1,500 ต้น และบอนสีพันธุ์ พื้นเมือง 200 ต้น พร้อมทั้งมีการจัดอบรม ให้ความรู้ด้านการเกษตรและบอนสี การ อนุรักษ์และการขยายพันธุ์บอนสี เพื่อให้ เกษตรกรในพื้นที่ได้รับความรู้ด้านการทำ การเกษตรและเป็นแหล่งเรียนรู้ด้าน การเกษตรพอเพียงและการอนุรักษ์บอนสี	/			
	2. จัดทำแปลงเรียนรู้การเกษตรพอเพียง	1 กิจกรรม	จัดทำแปลงเรียนรู้การเกษตรพอเพียง เพื่อให้ คณะชมงาน ศึกษาเรียนรู้ตลอดทั้งปี โดยมี การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตร และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีผู้เข้าชมงาน จำนวน 550 ราย	/			
	งานหม่อนไหม						
	1. กิจกรรมการจัดแปลงเรียนรู้ปลูก หม่อนใบ-หม่อนผลสด	1 กิจกรรม	ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้การปลูก หม่อนใบพันธุ์บุรีรัมย์ 60 และแปลงหม่อน ผลพันธุ์เชียงใหม่	/			
	2. กิจกรรมสาธิตการเลี้ยงไหมแบบขึ้น เลี้ยงในโรงเรือน	1 กิจกรรม	จัดทำห้องและชั้นเลี้ยงเพื่อเลี้ยงไหม	/			
	3. กิจกรรมสาธิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์	1 กิจกรรม	ดำเนินการสาธิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์จาก หม่อนไหม เช่น ข้าวเกรียบใบหม่อน	/			
	4. กิจกรรมการจัดบอร์ดนิทรรศการ กลางแจ้ง	1 กิจกรรม	ดำเนินการจัดนิทรรศการกลางแจ้ง เพื่อให้ เป็นแหล่งศึกษาชมงาน	/			

2. แผนงานศึกษา ทดลอง วิจัยตามแนวพระราชดำริ

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานศึกษา ทดลอง วิจัย ตาม แนวพระราชดำริ						
1.	งานวิจัยใหม่						
	1) การใช้ยีสต์จากพื้นที่พรุจังหวัด นราธิวาส เพื่อเป็นแหล่งโปรตีนใน อาหารสัตว์ และการผลิตเอทานอล เชื้อเพลิง	1 โครงการ	จากการศึกษาการคัดเลือกยีสต์ที่มี ประสิทธิภาพสูงสำหรับการผลิตเอทานอล พบว่ามียีสต์ จำนวน 6 สายพันธุ์ คือ TD(1)05-1, TD(2)05-1, YNB28-2, YNB31-2, YNB32-2 และ YNB33-2 ซึ่ง ทุกสายพันธุ์จัดเป็นเชื้อ <i>Cyberlindnera</i> <i>subsufficiens</i> จากการทดสอบพบว่ายีสต์ ทั้ง 6 สายพันธุ์นั้นสามารถเจริญได้ เล็กน้อย ในอาหารเหลวทั้ง 3 ชนิด คือ อาหารเหลวสังเคราะห์ YPD อาหารเหลว กากน้ำตาล และอาหารเหลวน้ำอ้อย และ ผลิตเอทานอลต่ำกว่าสายพันธุ์ควบคุมทั้ง สองในทุกอาหาร จึงสรุปได้ว่ามีศักยภาพ ต่ำและไม่สามารถนำไปใช้เพื่อการผลิตเอ ทานอลแข่งขันกับสายพันธุ์อื่นที่มีการใช้ กันในปัจจุบันได้	/			
2.	งานวิจัยต่อเนื่อง						
	1) การนำจุลินทรีย์ที่คัดได้จากพื้นที่พรุ โต๊ะแดง จังหวัดนราธิวาสไปใช้ประโยชน์ ด้านการเกษตร (การปลูกข้าว)	1 โครงการ	เป็นการศึกษาการนำจุลินทรีย์ทนกรดที่ คัดเลือกได้จากพื้นที่พรุโต๊ะแดง ได้แก่ จุลินทรีย์ย่อยเซลลูโลส จุลินทรีย์ย่อย โปรตีน จุลินทรีย์ย่อยอินทรีย์สารฟอสเฟต และเชื้อจุลินทรีย์ตรึงไนโตรเจนอิสระมา ทดลองใช้ในการเพิ่มผลผลิตของข้าวซีบู กันตัง 5 ในพื้นที่เรือนกระจก และแปลง ทดลองบ้านต่อหลัง ต.ไพรวัน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส	/			
3.	งานทดสอบใหม่						
	1) การเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลในบ่อ น้ำเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว	1 โครงการ	เป็นการศึกษาการเจริญเติบโตและต้นทุน การเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลในบ่อน้ำ เปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว และเป็นจุดเรียนรู้ และสาธิตการเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลในบ่อ น้ำเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้วและขยายผลให้ ราษฎรประกอบเป็นอาชีพ	/			

3. แผนงานขยายผลและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนา

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
1.	งานพัฒนาที่ดิน						
1.1	งานสาธิตโครงการใหม่ 4 โครงการ						
	1) สาธิตการทำเกษตรยั่งยืนตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านโคก ตำบลจวบ อำเภोजะเอนก จังหวัดนราธิวาส	1 โครงการ	ดำเนินการดังนี้ 1) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร โดยสนับสนุนวัสดุในการทำปุ๋ยหมัก 2 ตัน และน้ำหมักชีวภาพ 14 ลิตร 2) ส่งเสริมการปลูกไม้ผลในพื้นที่กร่อง พร้อมทั้งสนับสนุนพันธุ์กล้วย 20 ตัน มะละกอ 60 ตัน หม่อนกินผล 50 ตัน แก้วมังกร จำนวน 10 ตัน และสาปุน 10 ตัน และ 3) สนับสนุนวัสดุสร้างบล็อกปุ๋ยหมักและขี้มูลปลูกผัก	/			
	2) สาธิตการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดโครงการแก่งดิน ระยะที่ 4	1 โครงการ	จัดทำแปลงสาธิตเพื่อใช้เป็นต้นแบบในการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดสำหรับปลูกข้าวและพืชชนิดต่างๆ	/			
	3) สาธิตการปลูกพันธุ์ฝรั่งกิมจูในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ จำนวน 3 พื้นที่ (บ้านค่าย บ้านใหม่ บ้านโคกสยา)	1 โครงการ	จัดทำแปลงสาธิตการปลูกพันธุ์ฝรั่งกิมจูในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ได้แก่ บ้านค่าย บ้านใหม่ และบ้านโคกสยา เพื่อสร้างเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องการปลูกฝรั่งพันธุ์กิมจู และสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งมีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 3 ราย โดยทางศูนย์ฯ เข้าไปส่งเสริมเรื่องการปลูก การดูแลรักษาฝรั่งกิมจูและสนับสนุนกิ่งพันธุ์ฝรั่ง 300 กิ่ง ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด 36 กระสอบ ปุ๋ยคอก 105 กระสอบ และดำเนินการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของฝรั่งกิมจูในแปลงสาธิตพบว่าฝรั่งกิมจูสามารถเจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ในพื้นที่ที่ทำการทดสอบ แต่ต้องมีการดูแลเรื่องการปรับปรุงดินและการจัดการน้ำ	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	4) สาธิตการปลูกผักไร้ดินในพื้นที่ขยาย ผลของศูนย์ฯ 5 พื้นที่ (บ้านบางมะนาว บ้านค่าย บ้านใหม่ บ้านต้อลาขอปาลัส และบ้านบุกิตอ่ามะนาว)	1 โครงการ	จัดทำแปลงสาธิตการปลูกผักไร้ดินในพื้นที่ ขยายผลของศูนย์ฯ 5 พื้นที่ ได้แก่ บ้าน บางมะนาว บ้านค่าย บ้านใหม่ บ้านต้อ ลาขอปาลัส และบ้านบุกิตอ่ามะนาว เพื่อ เป็นแหล่งเรียนรู้ทางการปลูกผักไร้ดิน และลดปัญหาข้อจำกัดในการทำ การเกษตรในพื้นที่ดินทรายจัด มีเกษตรกร เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 50 ราย โดย ทางศูนย์ฯ เข้าไปส่งเสริมเรื่องการปลูก การใส่ปุ๋ย การดูแลรักษาการปลูกผักไร้ดิน และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ เมล็ด พันธุ์ผัก ฟองน้ำเพาะปลูก และปุ๋ยสูตร เอ บี และดำเนินการเก็บข้อมูลต่างๆ เช่น วันที่ปลูก วันที่เก็บเกี่ยว และจำนวน ผลผลิตที่ได้รับ เป็นต้น	/			
2.	การส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่						
	2.1 พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์	5 โครงการ					
	1) โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด เพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่และไม้ผล	1 โครงการ	ดำเนินการพัฒนากลุ่มเกษตรกร จำนวน 2 กลุ่ม มีกิจกรรมดังนี้ (1) พัฒนากลุ่ม เกษตรกรรายเดิม ปี 2559 60 ครัวเรือน ได้แก่ การติดตามประเมินผล และจัดทำ รายงานสรุปโครงการ (2) พัฒนากลุ่ม เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 50 ครัวเรือน โดยจัดอบรมหลักสูตรการปรับปรุง คุณภาพผลผลิตพืชผักพืชไร่ ไม้ผลสู่ระบบ การตลาด ระหว่างวันที่ 30 มิ.ย. - 1 ก.ค. 2561 และส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ (3) จัด กิจกรรมศึกษาดูงานในพื้นที่ของเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ ดินเปรี้ยวจัดที่ประสบผลสำเร็จ และ (4) ส่งเสริมพัฒนาการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP เช่น การลดการใช้สารเคมีในการ กำจัดแมลงศัตรูพืช	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	2) โครงการพัฒนาพื้นที่ดินทรายจัด เพื่อปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผล	1 โครงการ	ดำเนินการพัฒนากลุ่มเกษตรกร จำนวน 2 กลุ่ม มีกิจกรรมดังนี้ (1) พัฒนากลุ่ม เกษตรกรรายเดิม ปี 2559 80 ครัวเรือน ได้แก่ การติดตามประเมินผล และจัดทำ รายงานสรุปโครงการ (2) พัฒนากลุ่ม เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 40 ครัวเรือน โดยจัดอบรมหลักสูตรการปรับปรุง คุณภาพผลผลิตพืชผักพืชไร่ ไม้ผลสู่ระบบ การตลาด ระหว่างวันที่ 7 - 8 ก.ค. 2561 และส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ (3) จัดกิจกรรม ศึกษาดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรและกลุ่ม เกษตรกรที่ดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ดิน ทรายจัดที่ประสบผลสำเร็จ (4) ส่งเสริม พัฒนาการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP เช่น การลดการใช้สารเคมีในการกำจัด แมลงศัตรูพืช และ (5) ส่งเสริมการเพิ่ม ผลผลิตไม้ผลไม้ยืนต้นในบริเวณบ้าน	/			
	3) โครงการเพาะชำพันธุ์หม่อนผล สด-หม่อนใบ เพื่อสนับสนุนเกษตรกรใน พื้นที่ขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนา พิบูลทองฯ	1 โครงการ	ดำเนินการเพาะชำกิ่งหม่อนผลสดชำถุง จำนวน 6,000 ถุง และหม่อนใบ จำนวน 5,000 กิ่ง พร้อมทั้งให้ความรู้ แนะนำ เกี่ยวกับการปลูก การดูแลรักษา การแปร รูปผลหม่อน ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ขยาย ผลของศูนย์ฯ	/			
	4) โครงการขยายผลการเลี้ยงปลานิล ในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว พื้นที่ ดำเนินการ 5 หมู่บ้าน	1 โครงการ	กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การฝึกอบรม เกษตรกรในหลักสูตร “การขยายผลการ เลี้ยงปลานิลในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุง แล้ว” วันที่ 4 ก.ค. 2561 ณ งานประมง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิบูลทองฯ โดยมี เกษตรกรเข้าร่วมอบรม จำนวน 20 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปลา นิล 2,000 ตัว อาหารปลา 13 กระสอบ ฟางอัด 10 ก้อน ปูนขาว 10 ถุง ปุ๋ยคอก 15 กระสอบ ให้แก่เกษตรกร	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	5) โครงการส่งเสริมการแปรรูปสัตว์ น้ำกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พื้นที่ ดำเนินการ 1 หมู่บ้าน 1 กลุ่ม	1 โครงการ	กิจกรรมที่ดำเนินการได้แก่ การฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการในพื้นที่ หลักสูตร “ส่งเสริม การแปรรูปสัตว์น้ำกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร” วันที่ 5 ก.ค. 2561 ณ งานประมง ศูนย์ ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ โดยมี เกษตรกรเข้าร่วมอบรม จำนวน 20 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ พันธุ์ ปลานิล 650 กิโลกรัม ถุงบรรจุภัณฑ์ 100 กิโลกรัม มีด 10 เล่ม เกลือ 10 กระสอบ	/			
	2.2 พื้นที่ศูนย์สาขา	1 โครงการ					
	1) โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด เพื่อปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผล	1 โครงการ	ดำเนินการพัฒนากลุ่มเกษตรกร จำนวน 2 กลุ่ม มีกิจกรรมดังนี้ 1) พัฒนากลุ่ม เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 10 ครัวเรือน ได้แก่ (1) จัดกิจกรรมอบรมหลักสูตรการ ปรับปรุงคุณภาพ ผลผลิตพืชผัก พืชไร่ ไม้ ผล สู่ระบบการตลาด ระหว่างวันที่ 30 มิ.ย. - 1 ก.ค. 2561 จำนวน 50 ราย (2) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ย หมัก/น้ำหมักชีวภาพ (3) จัดกิจกรรม ศึกษาดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรและกลุ่ม เกษตรกรที่ดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ดิน เปรี้ยวจัดที่ประสบผลสำเร็จ และ (4) ส่งเสริมพัฒนาการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP และ 2) พัฒนากลุ่มเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 20 ครัวเรือน ได้แก่ (1) จัดกิ กรรมอบรม หลักสูตรการปรับปรุงดิน เปรี้ยวจัด เพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล ระหว่างวันที่ 10 - 11 ก.ค. 2561 จำนวน 20 ราย (2) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ (3) สนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (หินปูน ฝุ่น) และ (4) ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัย จากสารพิษ	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	2.3 พื้นที่ที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการ	11					
	1) โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด เพื่อปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผล	1 โครงการ	ดำเนินการพัฒนากลุ่มเกษตรกร จำนวน 2 กลุ่ม มีกิจกรรมดังนี้ 1) พัฒนากลุ่ม เกษตรกรรายเดิม ปี 2559 50 ครัวเรือน ได้แก่ การลงพื้นที่สำรวจสอบถามข้อมูล พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ หลังจากผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ เพิ่มขึ้น จากเดิม 100 % และปัจจุบันเกษตรกร ยังคงมีการทำการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ใน ภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจและ เห็นว่าโครงการดังกล่าวมีประโยชน์ต่อ ครอบครัวทำให้ชีวิตดีขึ้น และ 2) พัฒนา กลุ่มเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 20 ครัวเรือน ได้แก่ (1) จัดกิจกรรมอบรม หลักสูตรการปรับปรุงคุณภาพ ผลผลิต พืชผัก พืชไร่ ไม้ผล สู่ระบบการตลาด ระหว่างวันที่ 30 มิ.ย. - 1 ก.ค. 2561 จำนวน 20 ราย (2) ส่งเสริมพัฒนาการพัฒนการผลิตพืช ตามมาตรฐาน GAP ได้ส่งเสริม ให้ความรู้ แนะนำเกี่ยวกับการลดการใช้สารเคมีใน การกำจัดแมลงศัตรูพืช เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ มีคุณภาพและปลอดภัยจากสารเคมี (3) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ย หมัก/น้ำหมักชีวภาพ และ(4) พัฒนา ศักยภาพการบริหารกลุ่มแบบมีส่วนร่วม ของกลุ่มเกษตรกร-เครือข่าย โดยได้นำ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ศึกษาดูงาน พื้นที่ของเกษตรกรตัวอย่าง นายเมธี บุญ รักษ์ การปลูกพืชแบบผสมผสานด้านไร่นา สวนผสม ณ บ้านโละลือแบ ตำบลสุไหง- โกลก อำเภอสู่ไหง-โกลก จังหวัดนราธิวาส	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	2) โครงการพัฒนาพื้นที่ดินทรายจัดเพื่อปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผล	1โครงการ	ดำเนินการพัฒนากลุ่มเกษตรกร จำนวน 1 กลุ่ม มีกิจกรรมดังนี้ 1) พัฒนากลุ่มเกษตรกรรายเดิม ปี 2560 11 ครัวเรือน ได้แก่ (1) จัดกิจกรรมอบรม หลักสูตรการปรับปรุงคุณภาพ ผลผลิตพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล ระบบการตลาด ระหว่างวันที่ 7 - 8 ก.ค. 2561 จำนวน 11 ราย (2) ส่งเสริมพัฒนาการพัฒนากลุ่มเกษตรกรตามมาตรฐาน GAP ได้ส่งเสริม ให้ความรู้ แนะนำเกี่ยวกับการลดการใช้สารเคมีในการกำจัดแมลงศัตรูพืช เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัยจากสารเคมี (3) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ (4) ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตไม้ผลไม้ยืนต้นในบริเวณบ้าน โดยได้เข้าไปให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิต การดูแลรักษา และการขยายพันธุ์พืช ให้แก่เกษตรกร และ(5) พัฒนาศักยภาพการบริหารกลุ่มแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกร-เครือข่าย โดยได้นำเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ศึกษาดูงานพื้นที่ของเกษตรกรตัวอย่าง นายสมพงษ์ แก้วสำออง ด้านการเกษตรผสมผสาน ณ บ้านต่อหลัง 57/7 หมู่ที่ 3 ตำบลไพรวัน อำเภอดงบัง จังหวัดราชบุรี	/			
	3) โครงการฟื้นฟูพื้นที่นาหลังน้ำท่วมเพื่อการทำนาข้าวอย่างครบวงจร	1โครงการ	ดำเนินการพัฒนากลุ่มเกษตรกร จำนวน 2 กลุ่ม มีกิจกรรมดังนี้ 1) พัฒนากลุ่มเกษตรกรรายเดิม ปี 2559 106 ครัวเรือน ได้แก่ (1) ติดตามประเมินผลและจัดทำรายงานสรุปโครงการ โดยทำการสำรวจเกษตรกร 86 ราย พบว่า ร้อยละ 80% มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการฯ และร้อยละ 60%	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
			มีความรู้เรื่องการจัดการดินเปรี้ยวจัดเพื่อ การปลูกข้าว ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 60% มี ข้าวพอเพียงต่อการบริโภคในครัวเรือน และเกษตรกรร้อยละ 40% มีข้าวพอเพียง ต่อการบริโภคและเหลือเพื่อจำหน่าย (2) อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร หลักสูตร การแปรรูปผลผลิตข้าว ระหว่างวันที่ 12- 13 กรกฎาคม 2561 ณ ศูนย์ศึกษาการ พัฒนาพิกุลทองฯ โดยมีเกษตรกรที่เข้า ร่วมอบรม จำนวน 77 ราย และ 2) พัฒนากลุ่มเกษตรกรรายใหม่ ปี 2560 20 ครัวเรือน ได้แก่ (1) จัดกิจกรรมอบรม หลักสูตรการลดต้นทุนผลผลิตและเพิ่ม ผลผลิตข้าว ระหว่างวันที่ 28 - 29 มิ.ย. 2561 จำนวน 20 ราย และ (2) ส่งเสริม การปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำ หมักชีวภาพ	/			
	4) โครงการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่เพื่อการ เพาะปลูก (ปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ 1) (ป็นคันทนา)	1 โครงการ	ในปีงบประมาณ 2561 ได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมอบรม หลักสูตรการ จัดการและการวางแผนการปลูกข้าว คุณภาพ ระหว่างวันที่ 25 - 26 ก.ค. 2561 ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ให้เกษตรกรจำนวน 30 ราย 2) ปรับรูป แปลงนาลักษณะที่ 1 (ป็นคันทนา-ไถเตรียม พื้นที่) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ ดำเนินการประชุมเกษตรกรที่เข้าร่วม กิจกรรม ชี้แจงรายละเอียดให้กับ เกษตรกร และดำเนินการปรับปรุงแปลง นาลักษณะที่ 1 (ป็นคันทนา) จำนวน 100 ไร่ 30 ราย เพื่อรักษาระดับน้ำ และเป็น คันทนาเดินขนย้ายผลผลิตข้าวได้	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
			3) สนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ข้าว ปุ๋ยเคมี ให้ความรู้ และคำแนะนำเกี่ยวกับอัตราในการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจและได้รับความรู้คำแนะนำเกี่ยวกับอัตราในการใช้ปุ๋ยเคมี และ4) สนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (หินปูนฝุ่น) ส่งเสริม ให้ความรู้ คำแนะนำการใช้หินปูนฝุ่น				
	5) โครงการพัฒนาพื้นที่นาไร่เพื่อปลูกข้าว	1โครงการ	ในปีงบประมาณ 2561 ได้ดำเนินกิจกรรมดังนี้ 1) จัดกิจกรรมอบรม หลักสูตรการจัดการและการวางแผนการปลูกข้าว คุณภาพ ระหว่างวันที่ 25-26 ก.ค. 2561 ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ให้แก่เกษตรกร จำนวน 80 ราย 2) สนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ข้าว ปุ๋ยเคมี พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับอัตราในการใช้ปุ๋ยเคมี 3) สนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (หินปูนฝุ่น) และให้ความรู้ คำแนะนำการใช้หินปูนฝุ่น	/			
	6) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในพื้นที่ดินพรุด้านปศุสัตว์ตามพระราชดำริ	1โครงการ	ในปีงบประมาณ 2561 ได้จัดกิจกรรมดังนี้ 1) กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงไก่ลูกผสมพื้นเมือง โดยจัดกิจกรรมอบรม หลักสูตร “การเลี้ยงสัตว์ปีก” ระหว่างวันที่ 23-24 ก.ค. 2561 โดยมีเกษตรกรที่เข้าอบรมในพื้นที่ศูนย์สาขาฯ ที่ 2 บ้านปีนหมูดอ จำนวน 20 ราย และมีการสนับสนุนพันธุ์ไก่ลูกผสม 600 ตัว อาหารสำเร็จรูป 1,800 กิโลกรัม และยาปฏิชีวนะ 26 ของ 2) กิจกรรมส่งเสริมเลี้ยงไก่ไข่หลังบ้าน โดยจัดกิจกรรมอบรม หลักสูตร “การเลี้ยงสัตว์ปีก” ระหว่างวันที่ 17-18 ก.ค. 2561 โดยมีเกษตรกรที่เข้าอบรมในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโพธิ์ทอง	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	7) การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก	1 โครงการ	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินการในพื้นที่ที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการ จำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านป่าทุ่ง หมู่ที่ 4 ตำบลบางเก่า และบ้านบะละ หมู่ที่ 5 ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 2 ราย โดยได้สร้างโรงเรือนให้กับเกษตรกร และโรงเรือนพร้อมทั้งให้คำแนะนำการเพาะเห็ด และสนับสนุนเชื้อเห็ดให้กับเกษตรกร จำนวน 4,000 ก้อน	/			
	8) โครงการขยายผลการเลี้ยงปลาหมอในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว	1 โครงการ	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้จัดโครงการขยายผลการเลี้ยงปลาหมอในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว ในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ได้แก่ บ้านพิกุลทอง พื้นที่ศูนย์สาขาฯ ได้แก่ บ้านปีนมุดอ และพื้นที่ที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการ ได้แก่ บ้านบะละและบ้านโคกสะอาด ให้แก่เกษตรกรจำนวน 15 ราย มีกิจกรรมที่ดำเนิน การ ได้แก่ การฝึกอบรมเกษตรกรในหลักสูตร “การขยายผลการเลี้ยงปลาหมอในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว” วันที่ 4 ก.ค. 2561 ณ งานประมง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปลาหมอ 3,000 ตัว อาหารปลาดุกเล็ก 150 กระสอบ อาหารปลาดุกกลาง 210 กระสอบ ตาข่ายมุ้งฟ้า 30 ม้วน ให้แก่เกษตรกร	/			
	9) โครงการปรับปรุงศูนย์เรียนรู้และเกษตรกรตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ	1 โครงการ	ในปีงบประมาณ 2561 ได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ ได้สนับสนุนวัสดุในการสาธิตการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ โดยเน้นให้เกษตรกรศูนย์เรียนรู้และเกษตรกรตัวอย่างเป็นผู้ปฏิบัติและสาธิต ให้แก่เกษตรกรกลุ่มเครือข่ายในหมู่บ้าน	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
			2) สนับสนุนบล็อกปุ๋ยหมัก จำนวน 10 บล็อก ขนาด 2 x 4 เมตร ให้แก่เกษตรกร จำนวน 10 ราย เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกร นำวัสดุเหลือใช้ที่มีในพื้นที่มาผลิตเป็นปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในแปลงเกษตร 3) สนับสนุน ชุ้มปลูกผัก จำนวน 5 ชุ้ม ให้แก่เกษตรกร จำนวน 5 ราย พร้อมให้คำแนะนำการ ปลูกพืชผัก 4) ปรับปรุงรั้วศูนย์เรียนรู้ ให้แก่เกษตรกร จำนวน 1 ราย และ 5) ปรับปรุงป้ายศูนย์เรียนรู้ ดำเนินการ ปรับปรุง ทาสีป้ายบอร์ดประชาสัมพันธ์ ของศูนย์เรียนรู้และเกษตรกรตัวอย่าง จำนวน 12 ป้าย	/			
	10) โครงการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตใน โรงเรียนโครงการเกษตรเพื่ออาหาร กลางวัน ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี 28 โรงเรียน	1 โครงการ	ในปีงบประมาณ 2561 ได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมอบรมส่งเสริมการผลิต ผักปลอดภัยจากสารพิษ ระหว่างวันที่ 5 - 6 ก.ค. 2561 จำนวน 28 โรงเรียน 2) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยการ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ 3) สนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว) โรงเรียนละ 10 กระสอบ 4) ส่งเสริม และสนับสนุนวัสดุปรับปรุงแปลงปลูกผัก 5) ส่งเสริม ให้ความรู้ คำแนะนำการเพาะ เห็ดในถุงพลาสติก รวมไปถึงการดูแล รักษา พร้อมทั้งสนับสนุนก้อนเชื้อเห็ด โรงเรียนละ 900 ก้อน 6) ส่งเสริม ให้ความรู้ คำแนะนำการอนุรักษ์บอนสีใน โรงเรียน และสนับสนุนพันธุ์บอนสีพันธุ์ ลูกผสม จำนวน 30 ต้น และ 7) ส่งเสริม ให้ความรู้ และคำแนะนำการปลูกพืช สมุนไพรเพื่อสุขภาพ สนับสนุนพันธุ์พืช สมุนไพร จำนวน 20 ชนิด	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	11) โครงการปรับปรุงภาวะโภชนาการ เด็กแรกเกิด 0-72 เดือน	1โครงการ	ได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 1) อบรมให้ โภชนาการศึกษแก่ผู้ปกครองเด็กน้ำหนัก น้อยกว่าเกณฑ์ (เด็กน้ำหนักน้อยกว่า เกณฑ์ (เตี้ย-ผอม) จำนวน 1,564 คน หลักสูตรเด็กไทยรูปร่างดีมีส่วน ระหว่าง วันที่ 23 – 31 ก.ค. 2561 2) อบรม ผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อัน เนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 560 คน หลักสูตรกิน กอด เล่น เล่า ระหว่าง วันที่ 2 – 15 ส.ค. 2561 3) ประชุมเชิง ปฏิบัติการผู้ดูแลเด็กผู้รับผิดชอบงาน โภชนาการและผู้ประกอบอาหาร ในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 436 คน หลักสูตร กิน กอด เล่น เล่า นอนเฝ้าดูฟัน	/			
3.	งานฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี						
	1) โครงการฝึกอบรมเกษตรกรภายใต้ ผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุล ทองฯ	5 หลักสูตรฯ ละ 50 ราย รวม 250 ราย		/			
	1.1) หลักสูตร การเลี้ยงปลาในบ่อดิน เปรี้ยวจัด	50 ราย	จัดการฝึกอบรม หลักสูตร การเลี้ยงปลา ในบ่อดินเปรี้ยวจัด ระหว่างวันที่ 2-3 ก.ย. 2561 ให้ความรู้เรื่องการเตรียมพื้นที่บ่อ เลี้ยงปลาหลังน้ำลด วิธีการปรับปรุงบ่อ วิธีการเลี้ยง และการดูแลรักษาปลา ฝึก ปฏิบัติการแปรรูปปลา การจัดทำบัญชีใน ครัวเรือน และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ลูกพันธุ์ปลาดุก 7,500 ตัว อาหาร ลูกปลาดุก 25 กระสอบ ให้แก่เกษตรกร				

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	1.2) หลักสูตร การเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่และเป็ด)	50 ราย	จัดการฝึกอบรม หลักสูตร การเลี้ยงสัตว์ ปีก (ไก่และเป็ด) ระหว่างวันที่ 20-21 ก.ค. 2561 ให้ความรู้เรื่องการเตรียมพื้นที่หรือ โรงเรือน วิธีการเลี้ยง และการดูแลรักษา สัตว์ปีก (ไก่/เป็ด) ฝึกปฏิบัติการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคในสัตว์ปีก การจัดทำบัญชีใน ครัวเรือน และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ลูกพันธุ์ไก่พื้นเมือง 300 ตัว อาหาร ไก่พื้นเมือง 17 กระสอบ ให้แก่เกษตรกร				
	1.3 หลักสูตร การเพาะเห็ดถุงเสริม รายได้	50 ราย	จัดฝึกอบรมหลักสูตร การเพาะเห็ดถุง เสริมรายได้ ระหว่างวันที่ 4-5 ก.ย. 2561 ให้ความรู้เรื่องการเตรียมพื้นที่หรือ โรงเรือน วิธีการเพาะเห็ดถุง และการดูแล รักษา ฝึกปฏิบัติการเพาะเห็ดถุง การ จัดทำบัญชีในครัวเรือน และสนับสนุน ปัจจัยการผลิต ได้แก่ ก้อนเชื้อเห็ด 4,000 ก้อน ให้แก่เกษตรกร				
	1.4) การปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อ ปลูกพืชผัก	50 ราย	จัดฝึกอบรมหลักสูตร การปรับปรุงดิน เปรี้ยวจัดเพื่อปลูกพืชผัก ระหว่างวันที่ 22-23 ส.ค. 2561 ให้ความรู้เรื่องการ ป้องกันโรคพืช ฝึกปฏิบัติการผลิตเชื้อรา ป้องกันโรคพืช การจัดทำบัญชีในครัวเรือน และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ พันธุ์ เมล็ดถั่วฝักยาว 200 ซอง พันธุ์พริกหยวก 200 ซอง พันธุ์มะเขือ 200 ซอง ปุ๋ยเคมี 25 กระสอบ ให้แก่เกษตรกร				
	1.5) หลักสูตร การปรับปรุงดินเปรี้ยว จัดเพื่อปลูกข้าว	50 ราย	จัดฝึกอบรมหลักสูตร การปรับปรุงดิน เปรี้ยวจัดเพื่อปลูกข้าว ระหว่างวันที่ 24- 25 ส.ค. 2561 ให้ความรู้เรื่องการปลูกข้าว การเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บ เกี่ยว พร้อมฝึกปฏิบัติการผลิตเชื้อรา ป้องกันโรคข้าว และสนับสนุนปัจจัยการ ผลิต ได้แก่ ปุ๋ยเคมี สูตร 16-20-0 จำนวน 50 กระสอบ ให้แก่เกษตรกร				

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	2) โครงการพัฒนากระบวนการนำเสนอและประชาสัมพันธ์ของเกษตรกรศูนย์เรียนรู้และเกษตรกรตัวอย่างในโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ	1โครงการ	ได้จัดทำโครงการพัฒนากระบวนการนำเสนอและประชาสัมพันธ์ของเกษตรกรศูนย์เรียนรู้และเกษตรกรตัวอย่าง เพื่อให้เกษตรกรได้มีองค์ความรู้ด้านการเกษตรด้านการบริหารจัดการที่หลากหลายรูปแบบสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการกับแปลงเกษตรของตนเอง จนสามารถที่จะพัฒนาและยกระดับแปลงเกษตรของตนเองไปสู่การเป็นเกษตรกรตัวอย่าง และศูนย์เรียนรู้ได้อย่างยั่งยืน จำนวน 2 รุ่น ดังนี้ คือ รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 27 - 29 มิ.ย. 2561 ได้นำคณะเจ้าหน้าที่ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 52 คน ศึกษาดูงาน ณ จังหวัดพัทลุง ตรัง และจังหวัดสตูล อาทิ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงผึ้งโพรงและชันโรง ณ แปลงศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงผึ้งโพรงและชันโรงตำบลปันแต หมู่ที่ 11 ตำบลปันแต อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เป็นต้น และ รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 5 - 7 ก.ค. 2561 ได้นำคณะเจ้าหน้าที่เกษตรกรศูนย์เรียนรู้ เกษตรกรตัวอย่างของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 40 คน ศึกษาดูงาน ณ จังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราช อาทิ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครศรีธรรมราช หมู่ที่ 7 ตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	3) ฝึกอบรม หลักสูตร ศาสตร์ พระราชากับการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่า ไม้ในโรงเรียน	5 โรงเรียน	ได้มีการจัดอบรม หลักสูตร ศาสตร์ พระราชากับการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ ในโรงเรียน จำนวน 5 รุ่น 5 โรงเรียน รวมจำนวน 538 ราย ระหว่างวันที่ 10-19 ก.ค. 2561 ประกอบด้วย โรงเรียนบ้าน โคกสยา จำนวน 113 ราย โรงเรียนบ้าน หัวเขา จำนวน 144 ราย โรงเรียนบ้านเขา ต้นหยงมิตรภาพที่ 153 จำนวน 105 ราย โรงเรียนบ้านเปล จำนวน 100 ราย และ โรงเรียนบ้านบางมะนาว จำนวน 106 คน และมีการสนับสนุนต้นพันธุ์ตะลิงปิง จำนวน 600 ต้น	/			
	4) โครงการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ “เพื่อนชาวพรุ”						
	4.1) กิจกรรมฝึกอบรมอาสาสมัคร มัคคุเทศก์ท้องถิ่นวัยใสไกด์ธรรมชาติ รุ่น ที่ 19	120 ราย	ได้มีการจัดอบรมระหว่างวันที่ 21 -22 มิ.ย. 2561 ณ ศูนย์วิจัยและศึกษา ธรรมชาติป่าพรุสิรินธร โดยมีโรงเรียนที่ เข้าอบรม 8 โรงเรียนประกอบด้วย โรงเรียนบ้านตือระมิตรภาพที่ 172 โรงเรียนธัญธารวิทยา โรงเรียนแสงธรรม วิทยา โรงเรียนบ้านหมูโนะ โรงเรียนบ้านลา แล โรงเรียนเทศบาล 3 (วิมุกตายนวิทยา) โรงเรียนรังผึ้ง และโรงเรียนมัธยมสุไหง ปาตี จำนวน 120 ราย	/			
	4.2) กิจกรรมฝึกอบรม "ผู้พิทักษ์ อนุรักษ์ป่าพรุโต๊ะแดง"	120 ราย	ได้มีการจัดอบรมระหว่างวันที่ 25 - 26 มิ.ย. 2561 ณ ศูนย์วิจัยและศึกษา ธรรมชาติป่าพรุสิรินธร โดยมีโรงเรียนที่ เข้าอบรม 9 โรงเรียนประกอบด้วย โรงเรียนบ้านทรายอ โรงเรียน บ้านสุไหง โก-ลก โรงเรียนบ้านบูโปะ โรงเรียนบ้านลู โปะลือซง โรงเรียนบ้านกูแบอ์แก โรงเรียน บ้านโต๊ะเวาะ โรงเรียนบ้านมือบา โรงเรียน บ้านลูโปะซามา และโรงเรียนบ้านกวาลอ ชีรา จำนวน 120 ราย	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	4.3) กิจกรรมฝึกอบรม "ค่ายเพื่อนชาว พรุ"	120 ราย	ได้มีการจัดอบรมระหว่างวันที่ 28 - 29 มิ.ย. 2561 ณ ศูนย์วิจัยและศึกษา ธรรมชาติป่าพรุสิรินธร โดยมีโรงเรียนที่ เข้าอบรม 9 โรงเรียนประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาล 1 (ราษฎร์บำรุง) โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านต้นหยงลิ้ม) โรงเรียนวัดประดิษฐ์บุปผา โรงเรียนวัด โบราณสถิตย์ โรงเรียนบ้านตลิ่งชัน โรงเรียนบ้านปลักปลา โรงเรียนบ้านปาดัง ยอ โรงเรียนบ้านตาเซะเหนือ และ โรงเรียนบ้านตาเซะใต้ จำนวน 120 ราย	/			
	5) โครงการฝึกอบรมสัมมนาเชิง ปฏิบัติการการพัฒนาผลิตภัณฑ์เส้นใย พืช และผ้าทอพื้นเมือง						
	5.1) หลักสูตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ กระจูด	40 ราย	ได้จัดฝึกอบรม จำนวน 4 รุ่น ระหว่าง วันที่ 10 ก.ค. - 31 ส.ค. 2561 ดังนี้ รุ่นที่ 1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระจูด บ้านบา เตาะมาตี หมู่ที่ 9 ตำบลไพรวัน อำเภอ ตากใบ จังหวัดนราธิวาส ระหว่างวันที่ 10- 19 ก.ค. 2561 จำนวน 10 ราย รุ่นที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระจูด บ้านปูลา จะมูดอ หมู่ที่ 5 ตำบลศาลาใหม่ อำเภอ ตากใบ จังหวัดนราธิวาส ระหว่างวันที่ 16-25 ก.ค. 2561 จำนวน 10 ราย รุ่นที่ 3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระจูด บ้านกา เนาะ หมู่ที่ 3 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ระหว่างวันที่ 1-15 ส.ค. 2561 จำนวน 10 ราย และรุ่นที่ 4 การ พัฒนาผลิตภัณฑ์กระจูด บ้านค่าย หมู่ที่ 2 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัด นราธิวาส ระหว่างวันที่ 20-31 ส.ค. 2561 จำนวน 10 ราย	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	5.2) หลักสูตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เตย (ปาหนัน)	10 ราย	ได้จัดฝึกอบรม ระหว่างวันที่ 2-11 ส.ค. 2561 ณ บ้านปลาเง๊ะมุดอ หมู่ที่ 5 ตำบล ศาลาใหม่ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 10 ราย	/			
	5.3) หลักสูตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้า ทอพื้นเมือง	10 ราย	ได้จัดฝึกอบรม ระหว่างวันที่ 3 - 15 ก.ค. 2561 ณ บ้านโคกมะม่วง หมู่ที่ 4 ตำบล พร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 10 ราย	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
4.	กิจกรรมหลักที่ 8 สนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ						
	4.1)โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา พิบูลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.นราธิวาส						
	(1) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	200 ไร่	ดำเนินการปรับพื้นที่ลุ่มโดยขุดคูยกร่อง พื้นที่บ้านกำแพง 120 ไร่ เกษตรกร 41 ราย บ้านโคกกระท่อม 80 ไร่ เกษตรกร 20 ราย ส่งเสริมการปลูกพืชแบบ ผสมผสาน ปลูกปาล์มน้ำมัน และเลี้ยง ปลาในร่องน้ำ		/		
	(2) สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด พื้นที่ หมู่บ้านรอบศูนย์ ศูนย์สาขา และพื้นที่ที่ มีพระราชดำริ รวม 15 หมู่บ้าน	150 ไร่	สาธิตการปลูกปอเทือง พร้อมทั้งให้ ความรู้ด้านการใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุง บำรุงดินแก่เกษตรกร ก่อนการปลูกพืชครั้ง ต่อไป จำนวน 150 ไร่		/		
	(3) สาธิตการทำการใช้น้ำหมัก ชีวภาพ พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ศูนย์ สาขา และพื้นที่ที่มีพระราชดำริ	200 ไร่	สาธิตการทำและการใช้น้ำหมักชีวภาพ เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน พร้อมทั้งให้ความรู้ ด้านการใช้ประโยชน์แก่เกษตรกร จำนวน 200 ไร่		/		
	(4) สาธิตการทำปุ๋ยหมักพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ศูนย์ สาขา และพื้นที่ที่มีพระราชดำริ	50 ไร่	สาธิตการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทานฯ ร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อปรับปรุง บำรุงดิน และแจกจ่ายให้แก่เกษตรกรที่ทำ การเกษตร จำนวน 50 ไร่		/		
	(5) สาธิตการปรับปรุงดินตาม โครงการแก้แล้งดิน พื้นที่ศูนย์ศึกษาการ พัฒนาพิบูลทองฯ	6 ไร่	สาธิตการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด โครงการ แก้แล้งดิน ในพื้นที่ศูนย์ฯ จำนวน 6 ไร่ เพื่อ เป็นต้นแบบในการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยว จัดแก่ผู้สนใจ		/		

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	(6) ซ่อมแซมคลองส่งน้ำและระบายน้ำ พื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ	2 กม.	ดำเนินการซ่อมแซมคลองส่งน้ำและระบายน้ำระยะทาง 2 กิโลเมตร เพื่อให้มีน้ำใช้ในการทำการเกษตร ในหน้าแล้งสามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้		/		
	(7) ก่อสร้างและซ่อมแซมเส้นทางลำเลียง	24 กม.	ดำเนินการก่อสร้างและซ่อมแซมเส้นทางลำเลียงรวมระยะทาง 24 กิโลเมตร เพื่อพัฒนาพื้นที่เส้นทางลำเลียง อำนวยความสะดวกให้กับเกษตรกร เพื่อสัญจรเข้าแปลงเกษตรและขนย้ายผลผลิตทางการเกษตร		/		

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	4.2) โครงการฟาร์มตัวอย่าง ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จำนวน 7 ฟาร์ม ได้แก่ (1) โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ โคกปาฆาปือชา (2) โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านสะมะนะ (3) โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านตอหลัง (4) โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านป่าไผ่ (5) โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกไร่ใหญ่ (6) โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู (7) โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านเจาะเกาะ	1,310 ไร่	ดำเนินกิจกรรมสาธิตและส่งเสริม ดังนี้ 1) สาธิตการปลูกพืชปุ๋ยสด เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน รวมพื้นที่ 450 ไร่ 2) สาธิตการใช้น้ำหมักชีวภาพกับพืชผักพืชไร่ รวมพื้นที่ 650 ไร่ เพื่อช่วยลดอัตราการใช้ปุ๋ยเคมี 3) สาธิตการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน เพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่ 210 ไร่ ช่วยลดอัตราการใช้ปุ๋ยเคมี		/		
	4.3) โครงการสวนพฤกษศาสตร์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จ.นราธิวาส	1 โครงการ	สาธิตการใช้น้ำหมักชีวภาพกับพืชผักพืชไร่ เพื่อช่วยลดอัตราการใช้ปุ๋ยเคมี ในพื้นที่ 250 ไร่ และ สาธิตการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน เพื่อใช้ประโยชน์ในฟาร์มช่วยลดอัตราการใช้ปุ๋ยเคมี ในพื้นที่ 30 ไร่		/		

4. แผนงานฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	งานฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม						
	งานพัฒนาที่ดิน						
	กิจกรรมฟื้นฟูและป้องกันการชะล้าง พังทลายของดิน						
	1. รณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้า แฝก						
	1.1) ผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูก	2,500,000 กล้า	สถิติการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดย การใช้หญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างของ หน้าดิน ในพื้นที่ต่างๆ จำนวน 2,500,000 กล้า		/		
	1.2) ผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อ แจกจ่าย	1,000,000 กล้า	ดำเนินการจัดทำแปลงขยายพันธุ์หญ้า แฝก เพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนและ ส่วนราชการต่างๆ จำนวน 1,000,000 กล้า		/		
	โครงการพัฒนาป่าไม้ ศูนย์ศึกษาการ พัฒนาพิภุลทอง						
	1) โครงการเพาะชำกล้าไม้เพื่อแจกจ่าย ประชาชนทั่วไป จำนวน 100,000 กล้า	100,000 กล้า	ดำเนินการแจกจ่ายพันธุ์ไม้ให้ให้แก่ ประชาชนทั่วไป 302 ราย และหน่วยงาน ราชการ 105 ราย พันธุ์ไม้ที่แจกจ่าย 12 ชนิด อาทิ ต้นตำเสา ต้นตะเคียนทอง เป็นต้น	/			
	2) โครงการเพาะชำกล้าไม้ป่าพรุ สนับสนุนโครงการพระราชดำริฟื้นฟูป่าพรุ โต๊ะแดง จำนวน 100,000 กล้า	100,000 กล้า	ดำเนินการแจกจ่ายพันธุ์ไม้ให้ให้แก่ ประชาชนทั่วไป 25 ราย และหน่วยงาน ราชการ 27 ราย พันธุ์ไม้ที่แจกจ่าย 10 ชนิด 100,000 ต้น อาทิ ต้นหว้านา ต้น กระบวย ต้นสักน้ำ เป็นต้น	/			
	3) โครงการพัฒนาแหล่งศึกษาระบบ นิเวศป่าริมแม่น้ำบางนรา	1 โครงการ	ดำเนินการ ดังนี้ 1) เพาะชำกล้าไม้ จำนวน 30,000 กล้า เช่น ต้น ตะเคียนทอง ต้นยางนา ต้นพิกุล เป็นต้น และ 2) จัดทำป้ายสื่อความหมายตามจุด ต่างๆ 10 ป้าย	/			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
	4) โครงการเพาะชำกล้าไม้สนับสนุนโครงการปลูกป่าในใจคนและปลูกไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง	1 โครงการ	ดำเนินการ ดังนี้ 1) เพาะชำกล้าไม้ป่ามีค่า 50,000 กล้า เช่น ต้นหมากแดง ต้นพะยุง เป็นต้น 2) เพาะชำกล้าไม้ทั่วไป 200,000 กล้า เช่น ต้นมันปู เป็นต้น	/			
	5) โครงการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ไม้เสม็ดขาวในงานหัตถกรรมและสิ่งก่อสร้าง	1 โครงการ	ดำเนินการศึกษาการแปรรูปไม้เสม็ดขาวเพื่อนำมาจัดทำเป็นผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่า อาทิ โต๊ะ 3 ชุด เก้าอี้ 2 ชุด ป้ายสื่อความหมาย 3 ป้าย บ้านอมสิน 3 หลัง กรอบรูป 3 อัน เป็นต้น และนำมาจัดแสดงนิทรรศการ ขยายผลไปสู่ประชาชน เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้	/			
	6) โครงการส่งเสริมปลูกไม้เสม็ดและไม้ไต่เร็วในพื้นที่ดินเปรี้ยว	1 โครงการ	ได้จัดทำเพื่อส่งเสริมการปลูกต้นไม้ช่วยเพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยดำเนินการเพาะชำกล้าไม้เสม็ดและไม้ไต่เร็ว จำนวน 15,000 กล้า แบ่งเป็นไม้เสม็ด 5,000 ต้น และกระถินเทพา 10,000 กล้า	/			
	7) โครงการสวนป่า สร้างรายได้	1 โครงการ	เป็นแหล่งเรียนรู้ในการสร้างจิตสำนึกถึงการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามพระราชดำริ โดยได้ดำเนินการดูแลรักษาใส่ปุ๋ย ตัดแต่งกิ่ง กำจัดวัชพืช	/			
	8) โครงการรวบรวมพันธุ์ไม้ตามพระราชดำริเพื่อฟื้นฟูป่าพรุโต๊ะแดง	1 โครงการ	ได้ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ จำนวน 3 ชนิด 2,500 ต้น จัดทำป้ายชื่อพันธุ์ไม้ จำนวน 500 ป้าย และติดตั้งธง	/			

กิจกรรมอื่นๆ

การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 19

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้จัดกิจกรรม “การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้และประสบการณ์นอกตำราเรียนนอกห้องเรียนที่เกี่ยวกับหลักการและแนวคิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีการจัดขึ้นเป็นประจำของทุกปี โดยครั้งนี้จัดเป็นครั้งที่ 19 ประจำปี 2561 โดยรับสมัครนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งโรงเรียนสามัญและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และยะลา ซึ่งมีนักเรียนสมัครเข้าร่วมการแข่งขันทั้งสิ้น 53 โรงเรียน 103 ทีม โดยแยกเป็นจังหวัดนราธิวาส 39 โรงเรียน 75 ทีม จังหวัดปัตตานี 10 โรงเรียน 20 ทีม และจังหวัดยะลา 4 โรงเรียน 8 ทีม

ทำการสอบแข่งขันรอบแรกในวันเสาร์ ที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2561 คัดเลือกให้เหลือ 5 ทีม เพื่อสอบแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในรอบชิงชนะเลิศ ในวันเสาร์ ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2561 ผลการแข่งขันมีดังนี้ 1) ทีมชนะเลิศ ได้แก่ เด็กชายชามิล ปาละวัล และเด็กชายอลิฟ อุซเซ็งแม จากโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา 2) รองชนะเลิศ ได้แก่ เด็กชายนนทพล หิรัญ และเด็กหญิงชนิตา กาญจนคลอด จากโรงเรียนนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส 3) รางวัลชมเชย จำนวน 3 ทีม 1) ได้แก่ เด็กชายบัรซูน ดอเลาะ และเด็กหญิงฉนิตस्ता สะอิมิ จากโรงเรียนพิมานวิทย์นราธิวาส จังหวัดนราธิวาส 2) ได้แก่ เด็กหญิงสิรินทิพย์ ฉันทจิตปรีชา และเด็กหญิงปณิตา สังกาด จากโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา 3) ได้แก่ เด็กหญิงแวนอร้อยณี บินแวนอูมา และเด็กหญิงชญญา เทพพรหม จากโรงเรียนนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

การจัดงาน

“ชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดูนิทรรศการ”
ภายใต้ชื่องาน “สืบสาน รักษา ต่อยอด
สร้างสุขปวงประชา”

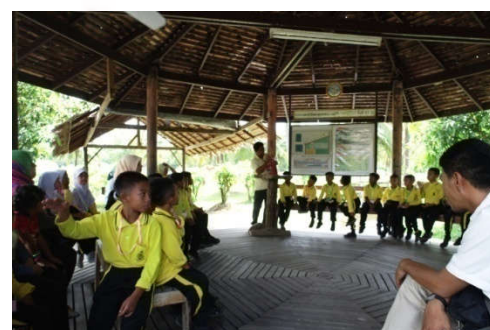
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้มีการจัดงาน “ชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดูนิทรรศการ” ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2542 และปีนี้ในปีที่ 19 ระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม - 5 กันยายน 2561 โดยมีนายพลการ สุวรรณรัฐ องคมนตรี เป็นประธานเปิดงาน การจัดงานในครั้งนี้เป็นการเผยแพร่พระราชดำริ พระราชกรณียกิจ พระปรีชาสามารถ และพระอัจฉริยภาพที่ก่อให้เกิดคุณูปการต่อพี่น้องประชาชนชาวนราธิวาสและประเทศชาติมาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานด้านการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ที่ดำเนินงานมา มากกว่า 36 ปี ที่ประสบความสำเร็จแล้ว ขยายผลไปยังพื้นที่ราษฎรให้สามารถรู้จักประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืนและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

ภายในงานได้จัดให้มีกิจกรรมทั้งพระราชกรณียกิจ
ภาควิชาการ ภาคบันเทิง ภายในงานมีนิทรรศการแสดงภาพ
พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
และโครงการพระราชดำริต่างๆ ใน พระบาทสมเด็จพระบรม
ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราช
ชนนีพันปีหลวง และพระบรมวงศานุวงศ์ นอกจากนี้ยังมีการ
จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของเกษตรกร
โดยส่วนราชการต่างๆ ในจังหวัดนราธิวาส

มีนิตรรศการที่ให้องค์ความรู้ทั้งด้านดิน น้ำ พืช สัตว์ ประมง ป่าไม้ อุทสาหกรรมและการสาธารณสุข ในส่วนของภาคบันเทิงจัดให้มีการแสดงของส่วนราชการและสถานศึกษา รวมทั้งกิจกรรมพิเศษประจำวันที่ทำให้ประชาชนและนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมหลายรูปแบบ นอกจากนี้ภายในงานยังจัดให้มีการจำหน่ายผลผลิตการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ขยายผลการพัฒนา รวมไปถึงผลิตผลและสินค้าแปรรูปราคาถูกของฟาร์มตัวอย่างใน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง อันเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของชุมชนในจังหวัดนราธิวาส

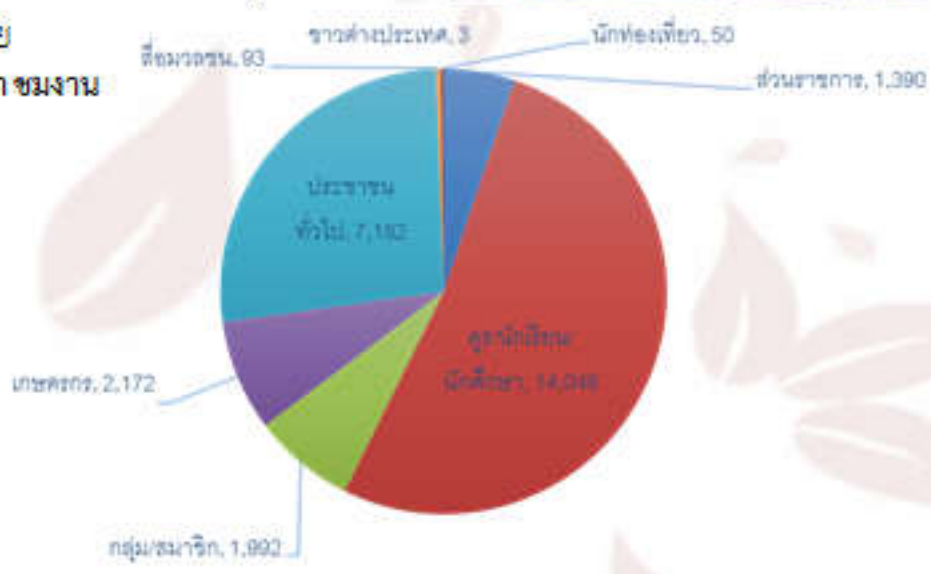

ในการจัดงานครั้งนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ทั้งภาคส่วนราชการและเอกชนเพื่อให้ผู้ที่เข้ามาศึกษาชมงาน ทั้งนักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา กลุ่มอาชีพต่างๆ และประชาชนทั่วไปได้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับการฝึกปฏิบัติอย่างเข้าใจ มีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้น และผู้เข้าชมงานสามารถนำความรู้ที่ได้รับภายในงานไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ จากการจัดงานในครั้งนี้มีผู้เข้าชมงานจำนวน 26,930 ราย

ประเภทคณะที่เข้ามาศึกษาชมงาน

- ส่วนราชการ
- ครู/นักเรียน/นักศึกษา
- กลุ่ม/สมาคม
- เกษตรกร
- ประชาชนทั่วไป
- สื่อมวลชน
- ข้าราชการประเทศ
- นักท่องเที่ยว

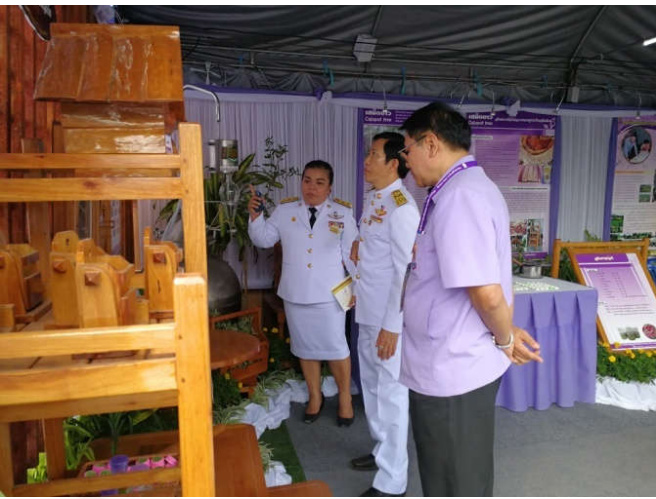

การจัดงานวันลองกอง

ภายใต้ชื่องาน“สืบสานศาสตร์พระราชฯ พัฒนาเกษตรแนวใหม่ ก้าวไกล 4.0”

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเป็นองค์ประธานในการพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดลองกอง รวมทั้งผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่จังหวัดนราธิวาสได้จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 25-28 กันยายน 2561 และได้ทรงทอดพระเนตรนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการ “สืบสานศาสตร์พระราชฯ พัฒนาเกษตรแนวใหม่ ก้าวไกล ๔.๐” ที่ภาครัฐและเอกชนร่วมจัดขึ้น ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ร่วมจัดนิทรรศการภายใต้หัวข้อ “สืบสานรักษา ต่อยอด สร้างสุขปวงประชา”

โดยน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่มีพระราชดำริให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อหาต้นแบบในการพัฒนาพื้นที่พรุ พร้อมทั้งการนำผลสำเร็จของโครงการ “แก่งดิน” ไปขยายผลสู่พี่น้องเกษตรกรที่ประสบปัญหาเรื่องที่ดินทำกินให้สามารถรู้จักใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน

การจัดนิทรรศการ

ในปี พ.ศ. 2561 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ ในรูปแบบของนิทรรศการในโอกาสต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

1) จัดนิทรรศการในงานประชุมวิชาการและนิทรรศการ “ทรัพยากรไทย: ศักยภาพมากขึ้นมีให้เห็น” ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ร่วมจัดนิทรรศการในงานอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ระหว่างวันที่ 28 พฤศจิกายน ถึง 4 ธันวาคม 2560 ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 2 อาคารสระบุรี 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

2) การจัดนิทรรศการในงานนิทรรศการ “เดินตามรอยเท้าพ่อ” ระหว่างวันที่ 3-5 ธันวาคม 2560 ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัล เฟสติวัล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ร่วมจัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และผลสำเร็จจากการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

3) จัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติในงานวันดินโลก “Caring for the planet Starts from the Ground รักโลก เริ่มจากรักดิน สู้ความยั่งยืน” ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 4-6 ธันวาคม 2560 ณ ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดราชบุรี

4) การจัดงานนิทรรศการในงานกาชาดและงานประจำปี จังหวัดนราธิวาส ระหว่างวันที่ 22 เมษายน ถึง 1 พฤษภาคม 2561 ณ บริเวณสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้จัดแสดงนิทรรศการ "จอมปราชญ์แห่งการพัฒนา พิชิตภัยธรรมชาติที่มีชีวิต" เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พร้อมจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร

5) การจัดงานนิทรรศการในงานเกษตรภาคใต้ ครั้งที่ 26 “จากฟ้าสู่ดิน สู่เกษตรกรที่ยั่งยืน” ระหว่างวันที่ 10 - 19 สิงหาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ร่วมจัดนิทรรศการเกี่ยวกับความเป็นมาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ โครงการแก่งดิน เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ของศูนย์ฯ สู่พี่น้องเกษตรกรและผู้เข้าชมงาน

การประชุมต่างๆ

1. การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ การบริหาร การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ภายใต้คณะกรรมการดำเนินงาน โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส เป็นประธาน ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เป็นเลขานุการ ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน โครงการ ในปีงบประมาณ 2561 ได้มีการจัดการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฯ จำนวน 2 ครั้ง ด้วยกัน

ครั้งที่ 1 จัดให้มีการประชุมในวันที่ 2 สิงหาคม 2561 โดยมีนายสุพร พร้อมมูล ผู้ว่าราชการ จังหวัดนราธิวาส เป็นประธาน เป็นการรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการ ดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561 และชี้แจงแผนการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2561 และ รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานสนองพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2 เรื่อง คือ

1) การจัดทำเมล็ดพันธุ์สำรองเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรทั้งในส่วนของการผลิตและการ แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์

2) การรวบรวมพันธุ์กล้วยพื้นเมืองตามพระราชดำริ

และคณะกรรมการฯ ได้ร่วมกันพิจารณาการจัดงานชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดูนวัตกรรม โดยกำหนดให้มีการจัดงานในระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม-5 กันยายน 2561 และ การเตรียมความพร้อมในการรับเสด็จ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในช่วงเดือนกันยายน 2561

ครั้งที่ 2 จัดให้มีการประชุมในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2561 โดยมีนางพาตีเมาะ สะดียามู รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส เป็นประธาน โดยมีการนำเสนอความก้าวหน้าผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พร้อมรายงานปัญหาอุปสรรคในการทำงาน รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานสนองพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และได้ชี้แจงแผนการปฏิบัติงานในการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2562 นอกจากนี้ได้หารือเตรียมความพร้อมในการรับเสด็จสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในช่วงเดือน มกราคม 2562 และได้นำเสนอปฏิทินการจัดกิจกรรมประจำปี 2562 ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

2. การสัมมนาการจัดการจัดการป่าพรุโต๊ะแดง เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีการดำเนินงานสนองพระราชดำได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง และมีประสิทธิภาพสำนักงาน กปร. จึงได้จัดให้มีการสัมมนาการจัดการจัดการป่าพรุโต๊ะแดงขึ้น 2 ครั้งด้วยกัน ดังนี้ คือ 1) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการการจัดการจัดการป่าพรุโต๊ะแดง และ 2) การสัมมนาเชิงวิชาการการจัดการจัดการป่าพรุโต๊ะแดง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการการจัดการจัดการป่าพรุโต๊ะแดง

ประกอบด้วย 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 9 พฤษภาคม 2561 จัดการเสวนาในเรื่องการบริหารจัดการน้ำ การบริหารจัดการขอบเขตพื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดง และการควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดง ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ โดยมีนาย ลลิต ถนอมสิงห์ รองเลขาธิการ กปร. เป็นประธานเปิดการประชุมการสัมมนาเพื่อนำข้อมูลและข้อคิดเห็นดังกล่าวมารวบรวม ประมวลและวิเคราะห์ สำหรับนำไปผนวกพร้อมกับข้อมูลเชิงวิชาการในการบริหารจัดการป่าพรุโต๊ะแดงที่ถูกต้องและเหมาะสม แล้วนำไปสู่การจัดทำแผนงานเชิงบูรณาการในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการป่าพรุโต๊ะแดงที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ครั้งที่ 2 วันที่ 10 พฤษภาคม 2561 จัดการเสวนาในเรื่องการพัฒนและส่งเสริมอาชีพของราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณรอบขอบพื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดง ณ โรงแรมอิมพีเรียลนครราชสีมา โดยมีนายสมหวัง เรืองเพ็ง ปลัดจังหวัดนครราชสีมา เป็นประธานเปิดการสัมมนาฯ โดยมีหัวข้อและประเด็นที่นำมาอภิปรายในครั้งนี้ แบ่งเป็น ๒ ช่วง ดังนี้ คือ

- ช่วงที่ ๑ : การประกอบอาชีพ/ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณรอบขอบเขตพื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดง และแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้แก่ราษฎร
- ช่วงที่ ๒ : ระเบียบ/ข้อกฎหมายในเขตพื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดง ทั้งในส่วนเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฯ รวมทั้งข้อกฎหมายในการดำเนินคดีต่างๆ

ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 9-10 กรกฎาคม 2561 โดยมี นายลลิต ถนอมสิงห์ รองเลขาธิการ กปร. เป็นประธาน เปิดการสัมมนาฯ โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น ๒ กิจกรรม ได้แก่

- กิจกรรมที่ ๑ การลงพื้นที่เพื่อศึกษาการบริหารจัดการ ป่าพรุโต๊ะแดง ณ ศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร อำเภอสู่ไหโก-ลก จังหวัดนราธิวาส
- กิจกรรมที่ ๒ การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ ครั้งที่ ๓ ณ โรงแรมเก็นติ้ง อำเภอสู่ไหโก-ลก จังหวัดนราธิวาส

2) การสัมมนาเชิงวิชาการการบริหารจัดการป่าพรุโต๊ะแดง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จัดการสัมมนาเชิงวิชาการ การบริหารจัดการป่าพรุโต๊ะแดง ระหว่างวันที่ 17-18 กรกฎาคม 2561 ณ โรงแรมอิมพีเรียล อำเภอมือเมือง จังหวัดนราธิวาส เพื่อรวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการศึกษา ทดลองวิจัย ในพื้นที่พรุมาใช้ประกอบการวางแผนทางการบริหารจัดการป่าพรุโต๊ะแดง อย่างถูกต้องและยั่งยืน โดยมีนายธรรมรงค์ คงวัดใหม่ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส เป็นประธานเปิดการสัมมนาฯ โดยมีการนำเสนอข้อมูลด้านวิชาการภาคนิทรรศการและภาคบรรยาย ในโอกาสนี้ได้รับเกียรติจาก ดร.พิสุทธิ วิจารณธรรม ที่ปรึกษางานโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นำเสนอข้อมูลด้านวิชาการ เรื่อง “ธรรมชาติพื้นที่พรุ”

นางสายหยุด เพ็ชรสุข ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ นำเสนอข้อมูลด้านวิชาการ เรื่อง “การจัดการดินในพื้นที่ขอบพรุ” และนายอนุรักษ บัวคลี่คล้าย นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ นำเสนอข้อมูลด้านวิชาการ เรื่อง “การแบ่งเขตการใช้ที่ดินในพื้นที่พรุ” ซึ่งจากการสัมมนาสามารถสรุปได้ว่าพรุการบริหารจัดการป่าพรุสำเร็จได้ จะต้องทำงานแบบบูรณาการจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง กรมป่าไม้ กรมชลประทาน กรมที่ดิน ส่วนท้องถิ่น ฝ่ายปกครอง และที่สำคัญคือเกษตรกรที่อยู่รอบพื้นที่ป่า

การพัฒนาบุคลากร

1. โครงการฝึกอบรมตามแผนการเรียนการสอนในหน่วยงาน (Unit School) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรมตามแผนการเรียนการสอนในหน่วยงาน (Unit School) ในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2561 ในการนี้ นางสาวหยุด เพ็ชรสุข ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ บรรยายในหลักสูตร “ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาพื้นที่พรุ” และนายกิตติศักดิ์ ประชุมทอง ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์ดิน สพข.12 บรรยายในหลักสูตร “ปุ๋ยและการผสมปุ๋ยใช้เอง” โดยมีเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส และเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินยะลา เข้ารับฟังการบรรยายในครั้งนี้ด้วย

2. การจัดอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานการต้อนรับ
 ประชาสัมพันธ์ หลักสูตร “การเป็นวิทยากรมืออาชีพ” ระหว่างวันที่
 11- 12 มิถุนายน 2561 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้จัด
 อบรมโครงการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานการต้อนรับ
 ประชาสัมพันธ์ หลักสูตร “การเป็นวิทยากรมืออาชีพ” ให้แก่
 ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วม
 ฝึกอบรมมีความรู้และทักษะด้านการเป็นวิทยากร ได้อย่าง
 ถูกต้องและมีหลักการ สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับ
 ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการนี้
 นางสาวหยุด เพ็ชรสุข ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
 ได้มอบหมายให้นายอนุรักษ บัวคลี่ คลาย นักวิชาการเกษตรชำนาญ
 การพิเศษ เป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรม โดยได้รับเกียรติจาก
 อาจารย์อรรจน์ สีหะอำไพ ประธานองค์กรอิสระด้านพัฒนาองค์กรเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่อง ปัจจัย
 การเป็นวิทยากรที่ดี และฝึกปฏิบัติการเป็นวิทยากร " และนายจำเริญ ยุติธรรมสกุล ที่ปรึกษาสถาบันฯ
 ปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ รักษาการเลขาธิการมูลนิธิรากแก้ว สังกัดสถาบันส่งเสริมและ
 พัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่อง "แนวทางการ
 ดำเนินงานพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ

การอบรมต่างๆ

1. การจัดโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้จัดโครงการเพิ่มทักษะอาชีพแก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้โครงการไทยนิยม ยั่งยืน กิจกรรมอบรม หลักสูตร "การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน" ระหว่างวันที่ 27 มิถุนายน - 16 กรกฎาคม 2561 จำนวน 6 รุ่น เพื่อให้เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้รับความรู้และมีทักษะด้านการพัฒนาที่ดินเพิ่มขึ้นสามารถนำไปพัฒนาทรัพยากรดินเพื่อการเกษตรในพื้นที่ของตนเอง อันนำไปสู่การบรรเทาและแก้ไขปัญหาความยากจน

2. การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานอุปกรณ์ การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ ข้อมูลทางวิชาการ และตำราแก้ไขปัญหาด้านดิน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานอุปกรณ์ การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ข้อมูลทาง วิชาการ และตำราแก้ไขปัญหาด้านดิน ให้แก่นักวิชาการศูนย์ฯ ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2561 โดยมี นางสาวอุศนี ฐปทอง ที่ปรึกษาด้านการประสานงาน โครงการฯ สำนักงาน กปร. เป็นประธานพิธีเปิดการ อบรมฯ

กิจกรรมอื่น ๆ

1. วันคล้ายวันพระราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในวันที่ 5 ธันวาคม 2560 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ณ โรงเรียนนราสิกขาลัย อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส และในภาคบ่ายวันเดียวกันได้เข้าร่วมพิธีบำเพ็ญกุศลเจริญพระพุทธมนต์ ณ วัดประชุมชลธารา อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส

2. กิจกรรม“วันต้นไม้ประจำปีของชาติ พ.ศ. 2561” ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จัดกิจกรรมเนื่องใน “วันต้นไม้ประจำปีของชาติ พ.ศ. 2561” ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2561 โดย เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ร่วมกันปลูกต้นไม้ ณ พุทธอุทยานวัดเขากง ต.ลำภู อ.เมือง จ.นราธิวาส โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนเกิดความรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ของชาติอันนำไปสู่การอนุรักษ์ และรู้จักใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า

3. กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในวันที่ 10 สิงหาคม 2561 โดยในช่วงเช้าเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ร่วมกันทำกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ และทำความสะอาด บริเวณวัดพิกุลทองฯ มัสยิดบ้านโคกสยา และมัสยิดบ้านเขาต้นหยง และในช่วงบ่ายจัดให้มีการลงนามถวายพระพรและพิธีจุดเทียนชัยถวายพระพร โดยมีเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และเจ้าหน้าที่โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลกะลุวอเหนือ ทั้งนี้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้แสดงออกถึงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 86 พรรษา 12 สิงหาคม 2561

4. วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว 66 พรรษา 28 กรกฎาคม 2561 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บริเวณถนนภูผากั๊กดี หน้าสวนกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส พร้อมทั้งเข้าร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณการเป็นข้าราชการที่ดีและพลังแผ่นดิน และพิธีลงนามถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบพระชนมพรรษา ศาลากลางจังหวัดนราธิวาส

ปุมศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2524-2560

จากการที่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จพระดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรสภาพความเป็นอยู่ของราษฎร จึงได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น และพระราชทานแนวพระราชดำริต่างๆ ในการดำเนินงาน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี โดยเสด็จมาทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดนราธิวาส และทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองฯ มาอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองฯ ได้จัดทำ **ปุม** เกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เพื่อทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองฯ ดังนี้

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

วันที่ 18 สิงหาคม - 3 ตุลาคม 2524 เสด็จฯ แปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ จังหวัดนราธิวาส และเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ทรงรับทราบถึงความเดือดร้อนของราษฎรในเรื่องที่ดินทำกิน

วันที่ 24 สิงหาคม 2524 เสด็จฯ ไปสถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส ทอดพระเนตรการทดลองปรับปรุงพื้นที่ดินพรุเพื่อปลูกพืช

วันที่ 23 สิงหาคม 2526 เสด็จฯ ไปอ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และมีพระราชดำริให้ขยายพื้นที่โครงการเพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าวิจัยด้านต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง

วันที่ 11 กันยายน 2526 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้ศูนย์ฯ เป็นที่รวบรวมของการสาธิต และการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ

วันที่ 16 กันยายน 2527 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้ทดลองทำดินให้เปรี้ยวจัด และศึกษาหาวิธีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเกษตร

วันที่ 6 กันยายน 2528 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนา
พิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้ส่งเสริมการปลูกพืชให้
เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

วันที่ 10 กันยายน 2528 เสด็จฯ ไปบ้านใหม่-สะปอม ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
มีพระราชดำริให้กรมชลประทาน ศึกษาและสำรวจพื้นที่บริเวณบ้านใหม่-สะปอม เพื่อสร้างอ่างเก็บน้ำสำหรับใช้ในพื้นที่
ทำนา

วันที่ 26 กันยายน 2529 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการ
พัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อทรงติดตามการดำเนินงาน
โครงการฯ

วันที่ 1 ตุลาคม 2530 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ และพระราชทานพระบรมราโชบายด้านงานวิจัย

วันที่ 6 ตุลาคม 2531 เสด็จฯ ไปสวนยางเขาสำนัก ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้ศึกษาการผลิตยางแบบถูกหลักวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกษตรกรเข้าใจ

วันที่ 3 ตุลาคม 2533 เสด็จฯ ไปตรวจเยี่ยมโครงการ
คลองส่งน้ำและระบายน้ำโคกกุแ้ว มีพระราชดำริให้นำ
น้ำจืดจากโครงการมูโนะมาใช้ล้างดินเปรี้ยวในพื้นที่บ้าน
โคกกระท่อม โคกอิฐ-โคกโน และโคกชุมบก อำเภอ
ตากใบ จังหวัดนราธิวาส

วันที่ 7 ตุลาคม 2533 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนา
พิบูลทองฯ เพื่อทรงติดตามการดำเนินงานโครงการ
แก้มดินแปลงปลูกปาล์มน้ำมัน แปลงปลูกมะพร้าว
น้ำหอม และทอดพระเนตรการดำเนินงานโรงงานสกัด
และแปรรูปน้ำมันปาล์ม ทั้งนี้มีพระราชดำริให้นำกาก
ปาล์มไปทดลองเลี้ยงสัตว์

วันที่ 5 ตุลาคม 2535 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อทรงติดตามความก้าวหน้า
การดำเนินงานโครงการแก้มดิน

วันที่ 9 ตุลาคม 2535 เสด็จฯ ไปทอดพระเนตร
พื้นที่ที่นำผลงานวิจัยของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุล
ทองฯ ไปขยายผลเพื่อการปลูกข้าวของเกษตรกร
ณ บ้านโคกอิฐ-โคกโน อำเภอดงไจ้ จังหวัด
นราธิวาส

วันที่ 14 ตุลาคม 2536 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้จัดทำแปลงสาธิตการแก้ปัญหาดินเปรี้ยว เพื่อให้ราษฎรศึกษารูปแบบการปรับปรุง ดินเปรี้ยวให้ปลูกพืชได้

วันที่ 28 กันยายน 2536 เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรโครงการโคกภูแว ตำบลพร่อน อำเภอดงบัง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นพื้นที่ส่งน้ำชลประทานบ้านโคกอิฐ-โคกใน

วันที่ 7 ตุลาคม 2536 เสด็จฯ ไปทอดพระเนตร
คลองแม่แตง ตำบลบางเก่า อำเภอสายบุรี จังหวัด
ปัตตานี

วันที่ 14 ตุลาคม 2536 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนา
พิบูลทองฯ เพื่อทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน
โครงการแก่งดิน ทั้งนี้มีพระราชดำริให้ศึกษาหน้าตัดดิน
ในพื้นที่ป่าพรุ

วันที่ 19 ตุลาคม 2536 เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎร
บ้านบางเตย อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

วันที่ 4 ตุลาคม 2539 เสด็จฯ ไปทอดพระเนตร
โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง
อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

วันที่ 4 ตุลาคม 2539 เสด็จฯ ไปโครงการพัฒนาพื้นที่
บ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัด
นราธิวาส

วันที่ 4 ตุลาคม 2539 เสด็จฯ ไปโครงการพัฒนา
พื้นที่บ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงขี้เหล็ก
จังหวัดนราธิวาส

พระราชกรณียกิจ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	18 สิงหาคม-3 ตุลาคม 2524	เสด็จฯ แปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ และเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในพื้นที่ ทรงทราบถึงความเดือดร้อนของราษฎรในเรื่องที่ดินทำกิน
2	16-ก.ย.-27	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงปลูกต้นพิกุล หน้าอาคารสำนักงาน
3	20-ก.ย.-29	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพระราชเสาวนีย์ให้ศึกษารวบรวมและขยายพันธุ์ดอกดาหลา
4	1-ต.ค.-30	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ
5	3-ต.ค.-33	เสด็จฯ ตรวจเยี่ยมโครงการคลองส่งน้ำและระบายน้ำโคกภูแว อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
6	7-ต.ค.-33	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อทรงติดตามการดำเนินงานโครงการแก่งดิน และทอดพระเนตรการดำเนินงานโรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก
7	9-ต.ค.-35	ทอดพระเนตรพื้นที่นำผลงานวิจัยของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ไปขยายผลเพื่อการปลูกข้าวของเกษตรกร ณ บ้านโคกอิฐ-โคกโน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
8	21-ก.ย.-37	ทอดพระเนตรพื้นที่หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
9	23-ก.ย.-37	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรบ้านพิกุลทอง ทอดพระเนตรพื้นที่พรุหลังวัดพิกุลทอง และมีพระราชเสาวนีย์ให้หาแนวทางพัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์ที่ดิน
10	23-ก.ย.-37	ทอดพระเนตรศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส
11	18-ต.ค.-38	ทอดพระเนตรพื้นที่หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
12	20-ก.ย.-39	เสด็จฯ หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการผลิตพืชสวนครัวประดับ และติดตามความก้าวหน้าของโครงการศูนย์ศิลปาชีพ
13	25-ก.ย.-39	เสด็จฯ พื้นที่หลังวัดพิกุลทอง อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการก่อสร้างระบบส่งน้ำชลประทานการจัดระบบการพัฒนาที่ดิน
14	15-ก.ย.-41	เสด็จฯ หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงาน และพระราชทานพันธุ์ไก่ พันธุ์เป็ด แก่เกษตรกร
15	1-ต.ค.-41	ทอดพระเนตรโครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านตอหลัง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส และทรงหว่านข้าวในแปลงนาเกษตรกร
16	3-ต.ค.-42	เสด็จฯ พื้นที่บ้านตอหลัง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการ และทรงเกี่ยวข้าวในแปลงนาของเกษตรกร

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
17	7-ต.ค.-42	เสด็จฯ หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตำบลโฆษิต อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการจัดการพื้นที่เพื่อทำการเกษตรของนายบุญมี วงศ์เชื่อนแก้ว
18	23-ส.ค.-43	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรบวสุธาสิโนบล และมีพระราชดำริให้ขยายพันธุ์บัว
19	25-ส.ค.-43	เสด็จฯ บ้านโคก ตำบลจวบ อำเภोजะเอยร์ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูและพัฒนาการเกษตรในเขตลุ่มน้ำบางนรา
20	4-ก.ย.-43	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการดำเนินงานพื้นที่ปลูกข้าว และทรงหว่านข้าวลงในแปลงนาเกษตรกร
21	5-ก.ย.-43	เสด็จฯ บ้านทรายขาว ตำบลไพรวัน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการ ดำเนินงานขยายพื้นที่ทำนา และทรงหว่านข้าวในพื้นที่ของเกษตรกร
22	5-ก.ย.-43	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านจาเราะสโตร ตำบลกะลุวอ อำเภอมือเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน โครงการฯ
23	26-ก.ย.-43	เสด็จฯ บ้านปลักปลา อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรสภาพพื้นที่ ดินเปรี้ยวจัด เพื่อหาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ให้ราษฎรใช้ทำกิน
24	4-ก.ย.-44	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านโคกปามาปือชา ตำบลกะลุวอ อำเภอ เมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าของโครงการและทอดพระเนตร กิจกรรมต่างๆ
25	12-ก.ย.-44	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตาม ความก้าวหน้าของโครงการและทรงงานศิลปาชีพ
26	5-ต.ค.-44	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรบัวพันธุ์ต่างๆ
27	16-ก.ย.-45	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรบัวพันธุ์ต่างๆ
28	31-ส.ค.-45	เสด็จฯ วัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงงานศิลปาชีพ และ ทรงเยี่ยมราษฎร
29	5-ก.ย.-46	ทรงงานศิลปาชีพ และทรงเยี่ยมราษฎร ณ วัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
30	6-ก.ย.-46	ทอดพระเนตรการเลี้ยงปลากระพง ทรงเยี่ยมราษฎรกลุ่มผู้เลี้ยงปลากระพง และทรงงานศิลปาชีพ ณ บ้านปาตติมอ ตำบลตะลุบัน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
31	7 และ 28 กันยายน 2546	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ประทับเรือพระที่นั่งทอดพระเนตรบัวพันธุ์ต่างๆ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
32	9-ก.ย.-46	ทรงงานศิลปาชีพ และทรงเยี่ยมราษฎร บ้านคลองระ ตำบลบาละไต้ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส
33	11-ก.ย.-46	ทรงงานศิลปาชีพ และทรงเยี่ยมราษฎร บ้านละเว อำเภอมะนัง จังหวัดปัตตานี และทอดพระเนตรกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ตำบลดอนทราย อำเภอมะนัง จังหวัดปัตตานี
34	16-ก.ย.-46	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎร และทรงงานศิลปาชีพ บ้านละเว ตำบลดอนทราย อำเภอมะนัง จังหวัดปัตตานี
35	22-ก.ย.-46	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกปาฆาปือชา ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของฟาร์มฯ
36	6-ต.ค.-46	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ประทับเรือพระที่นั่งทอดพระเนตรบัวพันธุ์ต่างๆ
37	22-ก.ย.-47	เสด็จฯ ฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านบาลูกากาปัส ตำบลเอราวัณ อำเภอมะนัง จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโครงการฯ
38	8-ต.ค.-47	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ บ้านโคกไทร ตำบลโฆสิต อำเภอดากู จังหวัดนราธิวาส
39	9-ต.ค.-47	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกปาฆาปือชา ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านต่างๆ ภายในฟาร์มฯ
40	15-ต.ค.-47	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอดันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าของโครงการฯ
41	16-ต.ค.-47	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านสะเนะ ตำบลเรียง อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน
42	29-ก.ย.-48	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอดันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานด้านต่างๆ และทอดพระเนตรผลิตผลทางการเกษตร ทรงปลูกต้นลำพู และทรงเยี่ยมเกษตรกรที่ปฏิบัติงานภายในฟาร์มฯ
43	2-ต.ค.-48	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตำบลโฆสิต อำเภอดากู จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ ทรงเยี่ยมราษฎร และทรงงานศิลปาชีพของสมาชิกกลุ่มศิลปาชีพในหมู่บ้าน
44	14-ต.ค.-48	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกไร่ใหญ่ อำเภอสู่ไหงปาดิ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน และทอดพระเนตรกิจกรรมภายในฟาร์มฯ
45	22-ส.ค.-50	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอดันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	26-ก.ย.-29	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานของศูนย์ฯ
2	7-ต.ค.-33	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการแก้มลิงดิน และทอดพระเนตรการดำเนินงานโรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก
3	9-ต.ค.-35	ทอดพระเนตรพื้นที่นำผลงานวิจัยของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ไปขยายผลเพื่อการปลูกข้าวของเกษตรกร ณ บ้านโคกอิฐ-โคกโน ตำบลพร่อน อำเภอดงรัก จังหวัดนราธิวาส
4	7-ต.ค.-42	เสด็จฯ หมู่บ้านปศุสัตว์เกษตรมุโนะ ตำบลโฆษิต อำเภอดงรัก จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการจัดการพื้นที่เพื่อการเกษตรของนายบุญมี วงศ์เชื่อนแก้ว
5	23-ส.ค.-43	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรบัสสุธาสิโนบล
6	25-ส.ค.-43	เสด็จฯ พื้นที่บ้านโคก ตำบลจวบ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูและพัฒนาการเกษตรในเขตลุ่มน้ำบางนา
7	4-ก.ย.-43	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมุโนะ อำเภอดงรัก จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการดำเนินงานพื้นที่ปลูกข้าว และทรงหว่านข้าวลงในแปลงเกษตรกร
8	5-ก.ย.-43	เสด็จฯ บ้านทรายขาว ตำบลไพรวัน อำเภอดงรัก จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงานขยายพื้นที่ทำนา และทรงหว่านข้าวในพื้นที่ของเกษตรกร
9	5-ก.ย.-43	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านจาเราะสโตร์ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน
11	26-ก.ย.-43	เสด็จฯ บ้านปลักปลา อำเภอดงรัก จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรสภาพพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด เพื่อหาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ให้ราษฎรใช้ทำกิน
12	12-ก.ย.-44	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมุโนะ อำเภอดงรัก จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าของโครงการและทรงงานศิลปาชีพ
13	31-ส.ค.-45	เสด็จฯ วัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอดงรัก จังหวัดนราธิวาส ทรงงานศิลปาชีพ และทรงเยี่ยมราษฎร
14	31-ส.ค.-45	เสด็จฯ ประตูละบายน้ำสู่หังปาตี 2 ทอดพระเนตรการควบคุมและการรักษาระดับน้ำในพรุโต๊ะแดง
15	31-ส.ค.-45	เสด็จฯ บ้านโคกอิฐ-โคกโน (ศูนย์สาขาที่ 4 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ) ทอดพระเนตรการผลิตข้าวซ้อมมือของกลุ่มเกษตรกรบ้านโคกอิฐ-โคกโน ตำบลพร่อน อำเภอดงรัก จังหวัดนราธิวาส
16	16-ก.ย.-45	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ประทับเรือพระที่นั่ง ทอดพระเนตรบัวพันธุ์ต่างๆ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
17	11-ก.ย.-46	ทรงงานศิลปาชีพ และเยี่ยมราษฎร บ้านละเวง ตำบลดอนทราย อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี และทอดพระเนตรกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ตำบลดอนทราย อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี
18	13-ก.ย.-46	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในพื้นที่บ้านโคกสะอาด อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส และทรงติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านยูโย อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงหว่านข้าวในแปลงสาธิตของเกษตรกร และเสด็จฯ พื้นที่นาร้าง บ้านบาวง ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
19	15-ก.ย.-46	เสด็จฯ ฝายทดน้ำ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส และเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรกลุ่มเลี้ยงปลา บ้านปูลากาแม็ง หาดนราทัศน์ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
20	16-ก.ย.-46	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎร และทรงงานศิลปาชีพ บ้านละเวง ตำบลดอนทราย อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี
21	16-ก.ย.-46	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตรความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่พรุแหมแหม อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
22	6-ต.ค.-46	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ประทับเรือพระที่นั่งทอดพระเนตรบัวพันธุ์ต่างๆ
23	26-ก.ย.-46	เสด็จฯ บ้านเก่าร้าง ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ทรงเยี่ยมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
24	22-ก.ย.-47	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านบาลุากาปัส ตำบลเราวัน อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโครงการ
25	8-ต.ค.-47	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ บ้านโคกไทร ตำบลโฆษิต อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงเยี่ยมราษฎร และทรงงานศิลปาชีพของสมาชิกในหมู่บ้าน
26	8-ต.ค.-47	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน การพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อการปลูกข้าว ทอดพระเนตรกิจกรรมการไถนาเตรียมพื้นที่ปลูกข้าว ที่บ้านปลักปลา ตำบลโฆษิต อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
27	9-ต.ค.-47	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกปาฆาปือซา ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านต่างๆ ภายในฟาร์มฯ
28	15-ต.ค.-47	ทรงติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
29	16-ต.ค.-47	ทรงติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านสะแนะ ตำบลเวียง อำเภอศรีสะเกษ จังหวัดนราธิวาส
30	6-ก.พ.-48	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
32	5-ก.ย.-49	ทอดพระเนตร โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
33	22-ส.ค.-50	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ

พระราชกรณียกิจ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร
มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพิริยพัฒน์รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯ พื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	18 สิงหาคม -3 ตุลาคม 2524	เสด็จฯ แปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ และเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในพื้นที่ ทรงทราบถึงความเดือดร้อนของราษฎรในเรื่องที่ดินทำกิน
2	24-ส.ค.-24	เสด็จฯ สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส ทอดพระเนตรการทดลองปรับปรุงพื้นที่ดินพรุ เพื่อปลูกพืช
3	16-ก.ย.-27	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
4	6-ก.ย.-28	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้ส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
5	10-ก.ย.-28	เสด็จฯ บ้านใหม่-สะปอม ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส มีพระราชดำริให้กรมชลประทาน ศึกษา และสำรวจพื้นที่บริเวณบ้านใหม่สะปอมเพื่อสร้างอ่างเก็บน้ำ สำหรับนำน้ำไปใช้ในพื้นที่ทำนา
6	21-ก.ย.-29	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงเป็นประธานในการเปิดประชุมผู้บริหารโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
7	26-ก.ย.-29	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ
8	19-ก.ย.-30	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ
9	1-ต.ค.-30	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ และพระราชทานพระบรมราโชบายด้านงานวิจัย
10	1-ต.ค.-31	เสด็จฯ สวนยางเขาสำนัก ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้ศึกษาการผลิตยางแบบถูกหลักวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกษตรกรเข้าใจ
11	23-ก.ย.-32	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรโรงงานกลั่นน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก และโรงงานผลิตข้าวเกรียบปลา
12	24-ก.ย.-32	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎร บ้านโคกกระท่อม อำเภอดากู จังหวัดนราธิวาส
13	18-ก.ย.-33	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงเป็นประธานเปิดการประชุมทางวิชาการ
14	7-ต.ค.-33	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการแก่งดิน และทอดพระเนตรการดำเนินงานโรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก
15	26-พ.ค.-34	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงนำนักเรียนนายร้อย จปร. เยี่ยมชมกิจกรรมศูนย์ฯ
16	22-ส.ค.-34	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงนำนักเรียนนายร้อย จปร. เยี่ยมชมกิจกรรมศูนย์ฯ
17	23-ก.ย.-35	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการศึกษาลักษณะการเผาไหม้ในพื้นที่พรุ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
18	28-ก.ย.-36	ทอดพระเนตรโครงการโคกภูแว ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส บริเวณพื้นที่ ส่งน้ำชลประทาน บ้านโคกอิฐ-โคกโน
19	23-ก.ย.-37	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรบ้านพิกุลทอง ทอดพระเนตรพื้นที่พรุหลังวัดพิกุลทอง มีพระราชดำริให้ หาแนวทางการพัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์ที่ดิน
20	30-ก.ย.-38	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงเป็นประธานเปิดประชุมทางวิชาการ และ นิทรรศการ “หนึ่งทศวรรษวิชาการ”
21	17-ก.ย.-39	เสด็จฯ บ้านเขาดันหยง อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงเยี่ยมราษฎร และ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขาดันหยง
22	18-ก.พ.-40	เสด็จฯ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันคีรี อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส และศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านธรรมเจริญ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงานใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
23	18-ก.พ.-40	เสด็จฯ บ้านกาหลง อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส ทรงเปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสิรินธร
24	19-ก.พ.-40	เสด็จฯ บ้านปิยะมิตร 2 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการ ผลิตไม้ดอกไม้ประดับภาคใต้
25	20-ก.พ.-40	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานด้านประมง อาคารปรับปรุงน้ำเปรี้ยว และสวน 50 ปีครองราชย์
26	20-ก.พ.-40	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านยูโย ทอดพระเนตรกิจกรรมการปลูก หญ้าแฝกในพื้นที่ของนายแดง ทองคุปต์ เกษตรกรบ้านยูโย
27	8-ก.ย.-40	เสด็จฯ พื้นที่พรุบาเจาะ ทอดพระเนตรการศึกษาการยุบตัวของดินอินทรีย์และการ ดำเนินงานพัฒนาพื้นที่พรุเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน
28	15-ก.ย.-40	เสด็จฯ พื้นที่พรุแหมแอ อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี ทอดพระเนตรการพัฒนาพื้นที่ เพื่อทำการเพาะปลูกของพรุแหมแอ
29	16-ก.ย.-40	เสด็จฯ โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านราษฎร์พัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโต๊ะโม๊ะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านภูเขาทอง อำเภอสือคีรี จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการ ดำเนินงาน และพระราชทานสิ่งของแก่ผู้ดูแลเด็ก
30	16-ก.ย.-40	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงาน และทอดพระเนตรแปลงเกษตรผสมผสานของเกษตรกร
31	22-ก.ย.-40	เสด็จฯ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสิรินธร อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ทรงติดตามการดำเนินงาน และทอดพระเนตรกิจกรรมของเด็กเล็ก

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
32	23-ก.ย.-40	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรการเลี้ยงแพะ-แกะแบบปล่อย ในสนามหญ้า และติดตามความก้าวหน้าโครงการแก่งดิน โรงงานสกัดและแปรรูป น้ำมันปาล์มขนาดเล็ก
33	23-ก.ย.-41	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎร และทรงติดตามการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะนม และทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขาตันหยง
34	23-ก.ย.-41	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรการทดลองการปลูกผักกูด หม้อข้าวหม้อแกงลิง การปลูกผักอนามัย และแปลงทดลองปลูกพืชอาหารสัตว์
35	24-ก.ย.-41	เสด็จฯ พื้นที่ฟรุ๊ตแดง อำเภอสุไหงโก-ลก เพื่อศึกษาธรรมชาติป่าพรุ และหาแนวทาง มาตรการป้องกันไฟไหม้
36	24-ก.ย.-41	ทอดพระเนตรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรบ้านโคกกระท่อม ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
37	24-ก.ย.-41	เสด็จฯ โครงการพัฒนาหมู่บ้านปีแถมุดอ (ศูนย์สาขาที่ 2 ของศูนย์ศึกษาการพัฒนา พิกุลทองฯ) ตำบลบุกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงาน โครงการฯ
38	24-ก.ย.-41	เสด็จฯ บ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรแปลง สาธิตการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ให้แก่ผู้ปกครองเด็กในโครงการปรับปรุงภาวะโภชนาการ เด็กขาดสารอาหาร
39	24-ก.ย.-41	เสด็จฯ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก หมู่ 1 ตำบลบางขุนทอง อำเภอดากใบ จังหวัด นราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน
40	1-ก.พ.-43	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานโครงการฯ
41	24-ก.ย.-43	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านโคกปาฆาปือซา ตำบลกะลุวอ อำเภอ เมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการดำเนินงานของฟาร์มฯ
42	24-ก.ย.-43	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พระราชทานถ้วย รางวัลแก่นักเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการฯ
43	23-ก.ย.-44	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พระราชทานถ้วยรางวัลแก่นักเรียนที่ชนะเลิศ การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการฯ
44	23-ก.ย.-45	ทรงเป็นประธานเปิดงานวันลองกอง ประจำปี 2545 ทอดพระเนตรร้านนิทรรศการ และ กิจกรรมต่างๆ ของส่วนราชการ
45	23-ม.ค.-46	เสด็จฯ พื้นที่บ้านโคกอิฐ-โคกโน (ศูนย์สาขาที่ 4 ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ) ทรงเยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตรการผลิตข้าวซ้อมมือของกลุ่มเกษตรกรบ้านโคกอิฐ- โคกโน ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
46	23-ม.ค.-46	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรนิทรรศการงานศึกษา ทดลอง วิจัย ณ อาคารพิกุลนก พระราชทานถ้วยรางวัลแก่นักเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการฯ และทรงเยี่ยมชมกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
47	24-ม.ค.-46	เสด็จฯ โรงเรียนบ้านธรรมเจริญ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการเรียนการสอน และทอดพระเนตรติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านธรรมเจริญ และเสด็จฯ โรงเรียนอัสติดาวิทยา ตำบลลาโละ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
48	22-ก.ย.-46	เสด็จฯ งานวันลองกอง พระราชทานรางวัลแก่เกษตรกรที่ชนะเลิศการประกวดผลผลิตทางการเกษตร และทอดพระเนตรนิทรรศการของหน่วยงานต่างๆ
49	17-ก.พ.-47	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่พรุแหม อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ทอดพระเนตรการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่พรุให้สามารถใช้ประโยชน์ทางการเกษตร
50	18-ก.พ.-47	เสด็จฯ บ้านโคกกระท่อม ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรแปลงเกษตรผสมผสาน
51	18-ก.พ.-47	เสด็จฯ บ้านพิกุลทอง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของนายทัต แสนสุข
52	18-ก.พ.-47	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด บ้านตอหลัง อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่ปลูกในพื้นที่ดินเปรี้ยว และทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ และพระราชทานถ้วยรางวัลแก่นักเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการฯ ประจำปี 2546 ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
53	18-ก.พ.-47	เสด็จฯ บ้านโคกอิฐ-โคกใน (ศูนย์สาขาที่ 4 ของศูนย์ศึกษาพัฒนาพิกุลทองฯ) ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการปลูกข้าวในพื้นที่ดินเปรี้ยว และทรงเยี่ยมกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวหอมมะลิบ้านโคกอิฐ-โคกใน และราษฎรในพื้นที่
54	18-ก.พ.-47	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโครงการปรับปรุงภาวะโภชนาการของเด็ก
55	18-ก.พ.-47	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
56	19-ก.พ.-47	ทอดพระเนตรการเรียนการสอนของโรงเรียนนรินทรวิทยา ตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
57	23-ก.ย.-47	เสด็จฯ งานวันลองกอง ทอดพระเนตรนิทรรศการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
58	1-ก.พ.-48	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ทรงติดตามการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ และทอดพระเนตรงานของกลุ่มศิลปาชีพพิเศษหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
59	1-ก.พ.-48	เสด็จฯ บ้านโคกอิฐ-โคกโน (ศูนย์สาขาที่ 4 ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ) ทอดพระเนตรพื้นที่การทำเกษตรแบบผสมผสานของนายสมโชค สำราญ เกษตรกร อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
60	21-ก.พ.-48	เสด็จฯ งานวันลองกอง ทอดพระเนตรนิทรรศการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เกี่ยวกับภาวะโภชนาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ และโครงการปรับปรุงภาวะโภชนาการในเด็กขาดสารอาหาร
61	22-ก.พ.-48	เสด็จฯ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กค่ายสิรินธร ตำบลเขาตูม ตำบลยะรัง จังหวัดปัตตานี ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และทอดพระเนตรกิจกรรมของเด็กและกิจกรรมของห้องสมุดค่ายสิรินธร
62	27-ก.ย.-48	ทรงติดตามการสาธิตการเลี้ยงแพะนม บ้านเขาตันหยง และทรงติดตามงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ บ้านเขาตันหยง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ บ้านบางมะนาว ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
63	17-ม.ค.-49	ทอดพระเนตรโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
64	17-ม.ค.-49	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ ณ โรงเรียนวัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
65	18-ม.ค.-49	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการผลิตไบโอดีเซลของโรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์ม และโครงการแก้ถล่มดิน
66	19-ม.ค.-49	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่พุ่มแม่แอ้นเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบางเก่า อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
67	19-ม.ค.-49	ทอดพระเนตรการสาธิตการใช้ไขมันปาล์มทดแทนน้ำมันดีเซลของกลุ่มชาวประมงพื้นบ้านบริเวณหาดนราทัศน์ ตำบลบางนาค อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
68	25-ก.ย.-49	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการแก้ถล่มดิน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
69	27-ก.ย.-49	ทรงเป็นประธานในพิธีพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและผู้ชนะการประกวดกิจกรรมต่างๆ ในงานวันลองกอง ณ บริเวณสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา ศูนย์ราชการจังหวัดนราธิวาส
70	6-ก.พ.-50	เสด็จฯ พระราชดำเนินไปยังสวน 72 พรรษา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
71	7-ก.พ.-50	เสด็จฯ ไปยังบ้านโพธิ์ทอง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรแปลงเกษตรผสมผสานของนายสัญญา น้อยสร้าง เกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
72	7-ก.พ.-50	เสด็จฯ งานป่าไม้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าเสม็ดขาวจำลอง ระยะทาง 150 เมตร และทอดพระเนตรสมุนไพรป่าพฤษชนิดต่าง ๆ
73	8-ก.พ.-50	เสด็จฯ โครงการพัฒนาหมู่บ้านปีแถมุด ตำบลบุกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานต่างๆ ในโครงการฯ
74	9-ก.พ.-50	ทอดพระเนตรสวน 50 ปีครองราชย์ และการแสดงกรรมวิธีผลิตผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด ในสวน 50 ปีครองราชย์ ประกอบด้วย การแปรรูปน้ำตาลสดเป็นน้ำตาลแว่น ทรงทดลองหยอดน้ำตาลแว่น และทอดพระเนตรขนมต่างๆ ที่แปรรูปจากตาลโตนด
75	24-ก.ย.-50	ทอดพระเนตรแปลงเกษตรผสมผสานของนายมือลี มะแซสะอิ บ้านเลขที่ 234 หมู่ที่ 2 บ้านค่าย ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส เกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
76	24-ก.ย.-50	เสด็จฯ โรงเรียนวัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของนักเรียน และทอดพระเนตรโครงการวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน เรื่องการอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้หญ้าแฝก
77	24-ก.ย.-50	ทรงเป็นประธานพิธีปิดการประชุมสัมมนาวิชาการพื้นที่พรุ: การเปลี่ยนแปลงเชิงพลวัต ณ ห้องประชุมศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
78	25-ก.ย.-50	เสด็จฯ งานของดีเมืองนรา ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา ศูนย์ราชการจังหวัดนราธิวาส อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส และพระราชทานรางวัลแก่เกษตรกรที่ชนะการประกวดผลผลิตทางการเกษตร

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
79	16-ม.ค.-51	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ (ศูนย์สาขาที่ 3 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ) ทอดพระเนตรศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีชาวบ้านตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง บ้านนางจำปี วงศ์เชื่อนแก้ว สมาชิกหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตำบลโฆษิต อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
80	16-ม.ค.-51	เสด็จฯ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตำบลโฆษิต อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
81	17-ม.ค.-51	เสด็จฯ บ้านโพธิ์ทอง (หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ) ทอดพระเนตร ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2550 บ้านนายวรพงษ์ ขุนพรม หมู่ที่ 9 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
82	18-ม.ค.-51	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน แปลงสาธิตการปลูกย่านลิเภา การปลูกสละและดาหลา ในสวนยางพารา การเลี้ยงแพะนมในโรงเรือน ในพื้นที่ศูนย์สาขาที่ 1 โครงการสวนยางพระตำหนักทักษิณราชินีของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
83	22-ก.ย.-51	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านป่าไผ่ ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการดำเนินงานในโครงการฯ
84	22-ก.ย.-51	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานของงานส่งเสริมการเกษตร
85	22-ก.ย.-51	เสด็จฯ สวนสาธิตการเกษตรเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงปลูกต้นทั้งเก 1 ต้น
86	23-ก.ย.-51	เสด็จฯ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา พระราชทานรางวัลชนะเลิศกิจกรรมต่างๆ ในงานวันลองกอง
87	24-ก.ย.-51	พระราชทานพระราชวโรกาสให้นายประดิษฐ์ สุนทรสวัสดิ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส ในฐานะประธานกรรมการอำนวยการจัดการแข่งขันวิ่งการกุศล “พิกุลทองมินิมาราธอนเพื่อพ่อของแผ่นดิน” ฝ่าทุลละอองพระบาท
88	24-ก.ย.-51	พระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศแก่นายวัชรินทร์ แวกาจิ และนางสาวสิริภัทร บุตรจีน ในการแข่งขันวิ่งการกุศล “พิกุลทองมินิมาราธอน เพื่อพ่อของแผ่นดิน”
89	24-ก.ย.-51	ทอดพระเนตรโครงการโรงสีข้าวพระราชทาน: โรงสีข้าวพิกุลทอง บ้านเกาะสะทอน หมู่ที่ 3 ตำบลนาค อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
90	24-ก.ย.-51	ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงาน แปลงเกษตรผสมผสานของนายมานัญญ์ สุยิ เกษตรกรบ้านเปล หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
91	21-ก.ย.-52	ทรงเปิดอาคาร “ศูนย์การเรียนรู้ด้านสุขภาพพิกุลทอง” ณ งานควบคุมปราบปราม โรคติดต่อและการสาธารณสุข ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
92	8-ม.ค.-52	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยว บ้านโคกอิฐ-โคกใน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรโครงการโรงเรียนกับการฟื้นฟูน้ำร้างเพื่อการปลูกข้าวในโครงการพระราชดำริ ในครั้งนี้ ทรงมอบพันธุ์ข้าวพระราชทานแก่ผู้แทนครูและเกษตรกรในโครงการฯ และทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าฯ รับเสด็จ
93	21-ก.ย.-52	ทอดพระเนตรการดำเนินงานโรงสีข้าวพระราชทาน: โรงสีข้าวพิกุลทองที่สร้างใหม่ แทนโรงสีเดิมที่ชำรุด บ้านเกาะสะทอน หมู่ที่ 3 ตำบลนาค อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
94	23-ก.ย.-52	เสด็จฯ ไปยังสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา เพื่อพระราชทานรางวัลชนะเลิศกิจกรรมต่างๆ ในงานวันลองกอง ประจำปี 2552 และทอดพระเนตรนิทรรศการที่ส่วนราชการต่างๆ จัดขึ้น
95	2-ก.พ.-53	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานของงานประมงงานป่าไม้ และงานส่งเสริมการเกษตร
96	3-ก.พ.-53	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามความก้าวหน้าโครงการแก้มดิน ในครั้งนี้ พระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินการทดลองเกี่ยวกับการใช้จุลินทรีย์กับการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวต่อไป และนำผลสรุปที่ได้ไปขยายผลให้แก่เกษตรกร จากนั้นเสด็จฯ ไปยังโรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก
97	4-ก.พ.-53	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด บ้านโคกอิฐ-โคกใน ทรงหว่านปุ๋ยลงในแปลงนาข้าว ทอดพระเนตรการผลิตข้าวซ้อมมือ และทรงเยี่ยมสมาชิกกลุ่มผลิตข้าวซ้อมมือ
98	22-ก.ย.-53	เสด็จฯ ไปยังสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา และทอดพระเนตรนิทรรศการที่ส่วนราชการต่างๆ จัดขึ้น ในงานวันลองกองประจำปี 2553 (ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดฯ)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
99	1-ต.ค.-53	ทรงนำคณะกรรมการรางวัลนานาชาติ มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดลทอดพระเนตร กิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขาต้นหยง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
100	2-ต.ค.-53	ทรงนำคณะกรรมการรางวัลนานาชาติ มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดล ทอดพระเนตร กิจกรรมการดำเนินงาน โครงการแก่งดิน สวน 72 พรรษา และทอดพระเนตร นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่เกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ณ อาคารพิกุลนก ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
101	13-ม.ค.-54	เสด็จฯ เป็นการส่วนพระองค์ ไปทอดพระเนตรแปลงนาข้าว และแปลงพืชผัก ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และทรงติดตามความก้าวหน้ากิจกรรมการศึกษาทดลอง การใช้เชื้อจุลินทรีย์ในดินเปรี้ยวที่ได้จากแปลงแก่งดิน
102	13-ม.ค.-54	เสด็จฯ เป็นการส่วนพระองค์ ไปทอดพระเนตรงานปศุสัตว์ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
103	13-ม.ค.-54	ทอดพระเนตรความก้าวหน้าการดำเนินงานกิจกรรมด้านประมง ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
104	14-ม.ค.-54	พระราชทานถ้วยรางวัลให้แก่ทีมชนะเลิศในกิจกรรม “การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ 11” ประจำปี 2553
105	14-ม.ค.-54	ทรงติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ และทอดพระเนตรกิจกรรมภายในศูนย์เด็กเล็ก
106	20-ก.ย.-54	เสด็จฯ โรงเรียนบ้านโคกสยา ทอดพระเนตรกิจกรรมด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันฯ ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ให้การสนับสนุน
107	20-ก.ย.-54	ทอดพระเนตร “นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา การดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และผลสำเร็จจากกลุ่มอาชีพจากพื้นที่ขยายผล” ในงานวันลองกอง ครั้งที่ 36 ประจำปี 2554 ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา
108	20-ก.ย.-54	เสด็จฯ งานควบคุมปราบปรามโรคติดต่อและการสาธารณสุข ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของงานควบคุมปราบปรามโรคติดต่อ และสาธารณสุขฯ ที่เกี่ยวกับสถานการณ์โรคเท้าช้าง และทอดพระเนตรกิจกรรมภายในอาคาร “ศูนย์การเรียนรู้ด้านสุขภาพพิกุลทอง” จากนั้น ทรงปลูกต้นมะเสลัก หน้าอาคารฯ จำนวน 1 ต้น

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
109	16-ก.พ.-55	เสด็จฯ ไปยังศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร (พรุโต๊ะแดง) ทอดพระเนตรผลงานบทกลอน ภาพวาด เรียงความ ของโรงเรียนเครือข่าย “เพื่อนชาวพรุ” และทรงรับฟังการบรรยายสรุปการแบ่งพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดง และภารกิจที่เกี่ยวข้อง
110	16-ก.พ.-55	พระราชทานถ้วยรางวัลให้แก่ทีมชนะเลิศในการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการฯ ครั้งที่ 12 ประจำปี 2554 ได้แก่ เด็กหญิงปนัดดา ปะหนะ และเด็กหญิงนุรฮาฟิซัน ดาโอ๊ะ ทีมโรงเรียนอัสตดริยะหืออิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส
111	16-ก.พ.-55	ทอดพระเนตรงานป่าไม้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การแปรรูปไม้ยางพารา ผลิตภัณฑ์กระจุต และย่านลิเภา ทอดพระเนตรนิทรรศการป่าพรุจำลอง และขั้นตอนการทำขนมหม้อข้าวหม้อแกงลิง ในโอกาสนี้ ทรงปลูกต้นเสม็ดแดงใบมน จำนวน 1 ต้น ณ บริเวณแปลงสมุนไพรรูปพรุ
112	16-ก.พ.-55	ทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมการเกษตรของโรงเรียนบ้านสะปอม หมู่ที่ 8 ตำบลไพรวัน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
113	16-ก.พ.-55	เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนบ้านหัวเขา หมู่ที่ 6 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมการเกษตรในโรงเรียน ในการนี้ พระราชทานพระราชดำริแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ
114	25-ก.ย.-55	เสด็จฯ งานวันลองกอง ครั้งที่ 37 ประจำปี 2555 ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา ศูนย์ราชการเมืองนราธิวาส
115	25-ก.ย.-55	เสด็จฯ งานส่งเสริมอุตสาหกรรม ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรนิทรรศการผลิตภัณฑ์เส้นใยพืช จำพวกกระจุต หญ้าแฝก เตย ปาหนัน และกก และทอดพระเนตรการสาธิตสานเส้นใยพืช การทอผ้า ทอกระจุตด้วยกี่ และแปรรูปผลิตภัณฑ์ของสมาชิกกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ศูนย์สาขา และพื้นที่ที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการ
116	25-ก.ย.-55	เสด็จฯ ทรงเยี่ยมศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริด้านการเพาะเห็ดของนายประเวศ ประพันธ์วงศ์
117	17-ม.ค.-56	ทอดพระเนตรโครงการแก่งดิน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการศึกษาวิจัยจุลินทรีย์ทนกรดในพื้นที่พรุจังหวัดนราธิวาส และความหลากหลายของเฟิร์นในพื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดง และนกในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
118	14-ม.ค.-56	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส และทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
119	16-ม.ค.-56	ทอดพระเนตรโครงการสวนยางเขาสำนัก ไกล่พื้นที่อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
120	17-ม.ค.-56	ทอดพระเนตรกิจกรรมด้านการเรียนการสอนของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดรูเตบาตู หมู่ที่ 7 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
121	17-ม.ค.-56	ทรงติดตามความก้าวหน้าหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอดันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
122	17-ม.ค.-56	พระราชทานถ้วยรางวัลแก่ทีมชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ครั้งที่ 13 ประจำปี 2555
123	17-ม.ค.-56	ทอดพระเนตรกิจกรรมด้านการเรียนการสอนและโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันฯ โรงเรียนบ้านเปล ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
124	17-ม.ค.-56	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ โอกาสนี้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ร่วมกับจังหวัดนราธิวาส และส่วนราชการต่างๆ ถวายเลี้ยงพระกระยาหารค่ำ
125	24-ก.ย.-56	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการพืชสวนครัวประดับและโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในยามวิกฤติ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
126	24-ก.ย.-56	พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นางพรรณทอง ชมรุ่ง และครอบครัว น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินให้มูลนิธิชัยพัฒนา เข้าเฝ้าฯ และศูนย์ฯ ได้ถวายรายงานถึงแผนการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา
127	24-ก.ย.-56	ทอดพระเนตรความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการสาธิตการปรับปรุงดินอินทรีย์เพื่อปลูกปาล์มสาคุในบริเวณพื้นที่ลุ่มของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
128	24-ก.ย.-56	ทอดพระเนตรงานวันลองกอง ครั้งที่ 38 ประจำปี 2556 โดยมีส่วนราชการและเอกชนร่วมจัดนิทรรศการแสดงผลงาน ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา ศูนย์ราชการเมืองนราธิวาส
129	24-ก.ย.-56	เสด็จฯ ไปยังศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริด้านเกษตรผสมผสานของนายสะเป็ง ยีติง บ้านคีรี ซึ่งเป็น 1 ใน 13 ของหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมด้านการปลูกไม้ผลแบบผสมผสาน การเพาะเห็ด ป่าไม้ ปศุสัตว์ และการพัฒนาที่ดิน

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
130	25-ก.ย.-56	ทรงติดตามการดำเนินงานด้านต่างๆ ของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกไร่ใหญ่ ตำบล สุไห่งป่าดี อำเภอสุไห่งป่าดี จังหวัดนราธิวาส
131	14-ม.ค.-57	พระราชทานถ้วยรางวัลแก่เด็กหญิงชามานิ แตะ และเด็กหญิงวิอาม ดอเลาะ โรงเรียนอัสตริกยะห์อิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส ที่ชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหา ทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ครั้งที่ 14 ประจำปี 2556
132	14-ม.ค.-57	เสด็จฯ แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดตามแนวพระราชดำริ (ศูนย์ศึกษาการ พัฒนาพิกุลทองฯ) ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการศึกษาความ หลากหลายของจุลินทรีย์ในบริเวณพื้นที่พรุโต๊ะแดงที่ยังไม่ถูกรบกวน
133	15-ม.ค.-57	เสด็จฯ โรงเรียนบ้านบางมะนาว หมู่ที่ 1 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัด นราธิวาส ทอดพระเนตรการเรียนการสอน และกิจกรรมการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่อ อาหารกลางวันฯ กิจกรรมยุวเกษตรกร และกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน
134	22-ก.ย.-57	พระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดลองกอง รวมทั้งผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการ เกษตร และทอดพระเนตรนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการ “99 ปีชาวนราเกิดใต้ พระบารมี เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร”
135	22-ก.ย.-57	เสด็จฯ งานปศุสัตว์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามความก้าวหน้างานปศุสัตว์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เกี่ยวกับผลผลิตจากแพะ ที่ได้พระราชทานให้แก่เกษตรกร ในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์
136	25-ก.พ.-58	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พระราชทานถ้วยรางวัลแก่ทีมชนะเลิศการแข่งขัน ตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปี 2557 และทรง ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการวิจัยจุลินทรีย์ในพื้นที่พรุ
137	25-ก.พ.-58	เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนบ้านท่าเนียบ หมู่ที่ 6 ตำบลลำภู อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัด นราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันฯ
138	25-ก.พ.-58	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงเปิดป้ายสวนพฤกษศาสตร์พรรณไม้ม่วง เฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา
139	21-ก.ย.-58	เสด็จฯ งานของดีเมืองนรา ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา ศูนย์ราชการเมืองนราธิวาส
140	21-ก.ย.-58	ทอดพระเนตรพื้นที่การเกษตรของนายสุรวัตร ธรรมขันธา เกษตรกรตัวอย่างด้านการปลูกผัก บ้านเขาตันหยง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
141	21-ก.ย.-58	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงเปิดอาคารเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และทอดพระเนตรนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดิน
142	15-มิ.ย.-59	เสด็จฯ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 บ้านไอร์จาดา ตำบลโคกสะตอ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
143	17-มิ.ย.-59	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรสวนพฤกษศาสตร์พรรณไม้ม่วง เฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา
144	20-ก.ย.-59	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกป่ามาบือชา ตำบลกะลุวอ อำเภอมือเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานต่าง ๆ
145	20-ก.ย.-59	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พระราชทานถ้วยรางวัลการแข่งขันตอบปัญหา ทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
146	21-ก.ย.-59	เสด็จฯ งานของดีเมืองนรา ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา อำเภอมือเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส พระราชทานรางวัลแก่เกษตรกรผู้ชนะการ ประกวดผลผลิต และทอดพระเนตรนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ “ฉลองราชย์ 70 ปี เคียงคู่ทรงงาน 84 พรรษา ราชนิศรีแผ่นดิน”
147	18-ก.ย.-60	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พระราชทานถ้วยรางวัลแก่ทีมชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ครั้งที่ 17 ประจำปี 2559
148	18-ก.ย.-60	ทอดพระเนตรผลการดำเนินงานโครงการวิจัยชุด การศึกษาจุลินทรีย์ทนกรดในพื้นที่พรุ จังหวัดนราธิวาส ณ ห้องประชุม 1 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
149	19-ก.ย.-60	เสด็จฯ งานวันลองกอง ครั้งที่ 42 ประจำปี 2560 “ศาสตร์พระราชฯ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา อำเภอมือเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส พระราชทานรางวัลแก่เกษตรกรผู้ชนะการประกวดผลผลิต และทอดพระเนตรนิทรรศการ “ธ สถิตในดวงใจนิรันดร์”
150	19-ก.ย.-60	ทอดพระเนตรแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสำรองฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และทรง รับฟังสรุปผลการดำเนินงานโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสำรองฯ

พระกรณียกิจ สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯ พื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	18 ส.ค.-3 ต.ค. 24	เสด็จแปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ และทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ ทรงทราบถึงความเดือดร้อนของราษฎรในเรื่องที่ดินทำกิน
2	16-ก.ย.-27	เสด็จศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และทรงปลูกต้นพิกุลทอง หน้าอาคารสำนักงาน
3	6-ก.ย.-28	เสด็จศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้ส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
4	10-ก.ย.-28	เสด็จบ้านใหม่-สะปอม ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส มีพระราชดำริให้กรมชลประทาน ศึกษา และสำรวจพื้นที่บริเวณบ้านใหม่สะปอม เพื่อสร้างอ่างเก็บน้ำสำหรับใช้ในพื้นที่ทำนา
5	22-ก.ย.-47	เสด็จฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านบาตุกาปาปัส ตำบลเฮอร์วัน อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโครงการ
6	8-ต.ค.-47	เสด็จโครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ บ้านโคกไทร ตำบลโฆมิชิต อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงเยี่ยมราษฎร และทรงงานศิลปาชีพของสมาชิกในหมู่บ้าน
7	9-ต.ค.-47	เสด็จโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกปาฆาบือซา ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านต่างๆ ภายในฟาร์มฯ
8	29-ก.ย.-48	ทรงติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ทอดพระเนตรผลิตผลทางการเกษตร ทรงปลูกต้นลำพูในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอดันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส และทรงเยี่ยมเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มฯ

พระกรณียกิจ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯ พื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	31-ส.ค.-45	เสด็จวัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงงานศิลปาชีพ และทรงเยี่ยมราษฎร
2	30-ก.ย.-46	เสด็จศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานด้านป่าไม้สวน 72 พรรษา และทรงปลูกต้นสังหยดในสวน 72 พรรษา

พระกรณียกิจ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	5-ก.ย.-49	ทอดพระเนตรโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอดันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

พระกรณียกิจ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	7-ต.ค.-42	เสด็จหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตำบลโฆสิต อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการจัดการพื้นที่เพื่อทำการเกษตรของนายบุญมี วงศ์เชื่อนแก้ว

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายตฤชา สีนธวานนท์

เลขาธิการ กปร.

นายสุรเดช เตียวตระกูล

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง

รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

นางสาวเบญจพร ชาครานนท์

รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

นายศุภรัชต์ อินทรารุช

ผู้อำนวยการกองประสานโครงการพื้นที่ ๔

นางจิราพรรณ ชัชวาลชัยพรรณ

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒

คณะอำนวยการจัดทำ

นางสายหยุด เพ็ชรสุข

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

นายสุทัศน์ ตั้งพิพัฒน์พงศ์

ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๔๒

นายกิตติศักดิ์ ประชุมทอง

นางสุชาติ จารุรัชต์อำรง

นายมาณศ บุญยานันต์

นายชาตรี วชิระเผด็จศึก

นายอภิชาติ รัตนวิระกุล

นายสุรพงศ์ จันทร์พงษ์

นายอนุรักษ์ บัวคลี่คลาย

นางสายใจ มณีรัตน์

นายสมพงศ์ พรหมฉ่า

นายกวี ลิม อัสโน

นายจรัส สิ่งประจิม

นางสาวสุมาศ ลอยเมฆ

นายแทน รังเสาร์

นางสาววรลัญญ์ พิษณุธราวัฒน์

นายพีระพงศ์ สุวรรณนิล

นายวิโรจน์ ปันพรม

บรรณาธิการ

นายกิตติศักดิ์ ประชุมทอง

นางสาวกฤษณี คงสวัสดิ์

ประสานงานและข้อมูล

นายกิตติศักดิ์ ประชุมทอง

นายอนุรักษ์ บัวคลี่คลาย

นายจรัส สิ่งประจิม

นางสาวกฤษณี คงสวัสดิ์

ภาพประกอบ

นายบุรฮานุดิน ยูโซ๊ะ

นางสาวแววนภา ชาญแท้

นายสัมพันธ์ เอียดน้อย

นายเพรียว เงินแดง

นายวิชสิน วงค์ยะรา

จัดทำโดย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

โทรศัพท์ 0 7363 1033 / 0 7363 1038 โทรสาร 0 7363 1034 . www.pikunthong.com

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
www.pikunthong.com , E-mail : cpt_1@idd.go.th
โทร. ๐๗๓ ๖๓๑ ๐๓๓, ๓๘ โทรสาร ๐๗๓ ๖๓๑ ๐๓๔